

SLOVENEČ

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej . . . K 26—
za en mesec . . . „ 2—20
za Nemčijo celoletno . . . „ 28—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35—

V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . . K 24—
za en mesec . . . „ 2—
V spravi prejemam mesечно . . . 1-80

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto . . . „ 7—
za Nemčijo celoletno . . . „ 9—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12—

== Inserati: ==
Enostolpna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 30 v
za dva- in večkrat . . . „ 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

== Poslano: ==
Enostolpna petstvarica po 60 v

Izhaja vsak dan izvenemir ne-
delje in praznike ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vsaki red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi ne se vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Živahni boji pred Gorico.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. febr. Uradno:

V Vipavski dolini se je tudi včeraj nadaljeval živahen boj s topovi. Italijani so izstrelili veliko plinastih bomb. Sovražne napade iz prostora pri Sv. Petru smo odbili. Število južno soteske Coalba ujetih Italijanov se je povišalo na 3 častnike in 88 mož. V prelazu Tomale so naše čete presenetljivo napadle sovražno opiralnico in ujele 23 Lahov. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer.

Dogodki na morju.

Dunaj, 13. febr. Uradno:

Popoldne 11. februarja je skupina naših morskimi letal izvedla posrečeno poizvedovanje v Valono, St. Quaranta in na Kr. Druga skupina je v ranih jutranjih urah napadla vojaške naprave in torpedovke v Brindisi in jih zadela z bombami. Vsa letala so se vrnila v dobrem stanju.

Poveljstvo mornarice.

Boji na Goriškem.

Vojni tiskovni stan 13. febr. (Z dovoljenjem vojnega tiskovnega stana.) Dasi še vedno brije močna bora na Krasi, so podvzlele c. in kr. čete pri Gorici iniciativo za male krajne sunke, ki so tudi bojno črto izboljšali. Italijani položaja še niso mogli kljub vsem svojim uspehom vzdržati. V goriškem odseku gre od zadnjih bitk bojna črta od Solkana čez Sveto Katarino do gričev vzhodno mesta, nato gre vzhodno Vrtojbe čez reko Vipavo proti pobočju Krasa. Italijani so v sedmi osmi, in deveti bitki poizkušali potisniti to črto nazaj proti vzhodu, ker brez nje nima Gorica za nje nobenega pomena; vzeti bi morali griče, ki gospodarijo mestu. Lahki so osvojili le vrh 98 (Sober), ki leži jugovzhodno Gorice. Vzeli so ga po težkem boju svoje oktoberke ofenzive. Tudi vse prejšnje bitke prekašajoča novembarska bitka, ki je zavila dobesedno celo bojno črto v edin, več kilometrov dolg oblak dima ni izpremenila tega za Italijane neugodnega položaja: Gorica je ostala prejšnjemu pod ognjem avstrijskih pušk. Nekaj razstreljenih jarkov med Tivolijem in sv. Markom, v katere so bili vdrti sovražni naskakovni oddelki, smo hitro zopet izčistili in jih zopet zasedli. Kota 171 je bila

brez sodelovanja topničarjev z nočnim napadom vzeta z naskokom: drzen čin nekega bataljona praških 28. tih. Tudi zadnji boji 10. in 11. februarja zopet dokazujejo, kako malo so Italijani z zavzetjem Gorice dosegli. Saj so se bili v neposredni bližini mesta. C. in kr. bataljoni so vzeli z naskokom približno 1 km široki kos jarka, ki so ga bili začasno Italijani osvojili nazaj, a so ga potem zopet izgubili. Ta kos jarka leži tik pri goriškem državnem kolodvoru, toraj že ob robu notranjega mesta. Italijani so 11. februarja ob 3. zjutraj poizkušali z novim zelo ljutim sunkom vzeti to postojanko, ki smo jo hitro utrdili. Njih bobneči ogenj je pa izzval krepak zapiralni ogenj; krdela napadalcev so se zrušila v njem. Tudi vzhodno Gorice so vdrti c. in kr. oddelki v italijanske järke in so tako zožili pas, ki se naslanja na mesto. Bogati plen ujetnikov in blaga na tesnem prostoru bojne črte jasno kaže velik obseg sovražnih priprav. Pri Solkanu smo ob enem teh napadov, ki je veljal napredujoče stotnije 5 ranjencev, našli v enem sovražnem jarku 60 mrtvih.

Letalci nad Adrijo.

Dunaj, 13. febr. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Z nekega poizvedovalnega poleta v južni Adriji dne 10. t. m. popoldne se dve naši pomorski letali nista vrnila. Po opazovanju ostalih letal, ki so rešila enega letalca pogrešanih letal, so ostali trije pogrešani letalci: linijski poročnik Henrik Schiavon, enoletni prostovoljec Jožef Seger in Ribard Metzner najbrže padli sovražniku v roke.

K temu razširja »Agenzia Stefani« naslednje poročilo. Dne 10. t. m. so poskušala tri sovražna pomorska letala polet nad Valono. Naši letalci, ki so se takoj dvignili za protinapad, so s pomočjo obrambne artiljerije prisilili dve sovražni letali, da sta se spustili na tla, pri čemer so letalsko osobe ujeli. Isti dan sta dve italijanski pomorski letali z gornjejadranske skupine podpirani od drugih letal metali bombe na delavnice pri Cap Salvore. Vsi naši aparati so se nepoškodovani vrnila.

Laški zborni poveljnik Marazzi o vojnem položaju.

Vojni tiskovni stan, 13. feb. Vojni poročevalci javljajo z dovoljenjem vojnega tiskovnega stana: Kako se polagoma izpreminja javno mnenje v Italiji, jasno kaže izjava poljudnega italijanskega zbornega poveljnika Marazzija o vojnem polo-

žaju. General Marazzi, ki je vodil v tretji in četrti bitki ob Soči 29. divizijo s polkoma 129 in 139 proti Sv. Mihelu in ki je pozneje vkorakal s svojim zborom kot zmagovalec v Gorico, resno svari, naj se avstrijska vojska ne podcenjuje. Pravi, da je italijansko bojišče za zavezniške najvažnejša napadalna bojna črta. Brezuspješni Joffrejevi krvavi sunki so dokazali, da se v Franciji vojska ne bo odločila. Meja Nemčije leži daleč za zopet pridobljenim ozemljem v Franciji. Celo zmagovita bitka bi se morala ceniti le kot vzravnani poraz. Doseženi uspehi bi pa nikakor ne odtehtali žrtv. Po Marazzijevem mnenju je tudi severnovzhodna bojna črta predaleč od sovražnikovega središča. Pri Rigi in ob Berezini se ne bo odločila usoda Evrope. Na jugovzhodu se pa že zdaj lahko reče, da je Balkan skoraj izgubljen.

Italijansko južno sedje.

Lugano, 13. febr. Italijanska vlada je prepovedala izvoz citron in oranž, da prepreči, da jih ne bi preko Švice pošiljali v Avstrijo in Nemčijo. Vsled tega so trgovci z južnim sadjem v južni Italiji postali zelo razburjeni. Vlada je nato obljubila, da bo sadje kupila za čete.

Pisma iz Zagreba.

(Drobiž.)

Zagreb, 6. februarja.

Včeraj je bilo tu mraza 12 stopinj. Danes popoldne je bilo precej toplo, a zopet je začel padati gost sneg. Pota so zaprta, železnice imajo zamudo. Zagrebška mestna aprovizacija je danes razglasila, da se radi velikih snežnih zametov ne morejo voziti drva iz mestne šume in da je tedaj prodaja drv ustavljena. Tudi v hiše se drva ne bodo več dostavljala, ker nedostaja vozov. — Jutri se bodo v deželnem gledališču predstavljali Freudreichovi »Graničarji« v spomin na 60letnico, ko se je ta narodna igra prvič predstavljala. Vse vstopnice so že razprodane bile včeraj. Stara igra še vedno vžiga. Donesla je samo ta igra gledališču tekom let že nad 150.000 K dohodkov. — V Zagrebu vojaški v nedeljah in praznikih pridno hodijo v cerkev. Na svečnico so napolnili vojaški veliko jezuitsko cerkev in med maso je igrala vojaška godba. V nedeljo so marširali z godbo čez Jelčičev trg iz stolnice. Propovedi za vojaške ima vedno vojaški superior Rihtarić. — Slavnostno predstavo »Mladi vi-

tez« je priredila na svečnico Marijina delavska kongregacija v Zagrebu v veliki dvorani mestne streljane. Vmes je igral vojaški orkester med drugim tudi Sattnerjevo »Pogled v nedolžno oko«, ki se je lepo podala mlademu vitezu, sv. Alojziju. Igra bi ugajala tudi na Slovenskem. Tu je bila velika dvorana polna občinstva. So pa tudi Marijini sinovi igrali prav dobro.

Zagreb, 8. februarja.

Zdaj pa pojó sanke! Celih 14 dni počitnic je dobila vsa zagrebška šolska mladina, ker manjka po solah drv. »Pa pojdim v Union kino!« pravijo otroci. Tam so »dječje predstave«, tam je toplo in prijetno, bolj ko v šoli. — Tudi mleka je začelo zmanjkovati v Zagrebu. Mestni fizikat je prevzel vsa mlekarstva in mleko se dobiva na izkaznice. Mlekarice seljakinje, ki nosijo mleko v mesto, imajo pa svoje pravice in niso pod nobeno kontrolo. Tu je tedaj še mnogo svobode. — Sinoči so predstavljali v gledališču 183-let »Graničarje«, ki so ravno na ta večer pred 60. leti prvič razveselili Hrvate. Tedanji ban je pisмено čestital pisatelju in igralcu Josipu Freudreichu. Za slavnostno sinočno predstavo so bile odbrane najboljše moči. Grgo je izvrstno predstavljaval slavljencev sin Dragotin Freudreich in Čučka, znani umetnik na odru Slovenec Borštnik, ki pa govori gladko in čisto hrvatski kakor da ga je rodila hrvatska majka. Gledališče je bilo napolnjeno po parterju, ložah in stojališčih do zadnjega kotička, le banova loža je bila prazna. Pred predstavo je bilo prav umestno in zanimivo predavanje o življenju slavljencev, oziroma o zgodovini hrvatskega gledališča, ki se je imelo boriti s silnimi težavami. Pred Freudreichom so bile v Zagrebu gledališke predstave le nemške, kakor oni čas tudi v Ljubljani. Čuditi se je, da se je mogel v teku polstoletja hrvatski narod dvigniti iz sna k taki samozavesti, kakor jo sedaj kaže. Po vojni bode sigurno Slovenec korakal naprej vstrel s svojim južnim bratom na polju prosvete. — Naj omenim dve dobre opore tej prosveti iz zadnjega časa. V mislih imam jako dobri Brozov »Rječnik hrvatskoga jezika« in v nekaterih ozihih še boljši Pleteršnikov »Slovar slovenskega jezika«, potem pa znanstveno-praktično sestavljeno Reše-

LISTEK.

Svetohor.

9

Povest iz konca 11. veka. — Spisal P. Bohinjec.

(Dalje.)

Ljutold je bil mož nad predešet let in zvest pristaš cesarju. Spremljal ga je na raznih potih, tudi v Italijo. In ravno kar prihaja s cesarjem iz Kanose, kamor mu je prišel nasproti. Za njegovo zvestobo ga je cesar stoličil za korotanskega kneza.

Bil je krasen pomladanski dan. Travniki so bili nasuti s cveticami, njive posejane z žitom, drevje je brstelo in cvetelo, gozdi so zeleneli in tiči so peli veselo pesem. Sv. Jurij je prijahal na zelenem konju, bližal se je praznik »treh žebčev«. Nebo je bilo jasno kakor ribje oko in solnce je gredo z vso svojo pomladno silo.

Od vseh strani so prihajali ljudje na Gosposveško polje. Meščani so jezdarili na konjih, kmetje so se vozili na kolih, vmes pa so stopali pešci v pestrih narodnih nošah. Vsako noč so tekali romarji o polnoči od Šent Helenske gore do Teraz-nove gore — bilo jih je na tisoče — in ljudje so klicali: »Mravlje gredo!« Kjer je nekad boginja Živa imel svoj hram, tam se je dvigala lepa cerkev Gosposvete, in kjer je nekad Perun gospodaril, tam se je pokazala cerkev sv. Urha na visoki gori nad Krunskim gradom.

Od severa in juga, od vzhoda in zahoda so romali Slovenci h Gospe sveti, da se udeležijo redke slavnosti pod Krnsko goro. Od Zile in Gline, od Drave in Bele so se shajali Korošci in Korošci, Štajerska je poslala svoje zastopnike, čez Ture so prihajali Solnograjci, ob Dravi doli vzhodni Tirolci in jugovzhodna Dolenja Avstrija se je izkazala s svojimi podložniki. Veronska marka je bila zastopana, Goričani so priromali čez Predil, Istrijani so se pomikali po koroških cestah in notranji del Kranjske se je prištevati Korotanu. Podložniki so prišli izkazat čast svojem deželnemu knezu, drugi zopet so prišli povišati slavnost slovesnega dne. Ves slovenski svet in cvet nešteti korotanski odličnjakov se je zbral na gosposveškem Blatu, da pozdravi svojega vojvodo, da mu razodene svoje pravice in odpre svoje prošnje.

Solnce se je pomikalo vedno višje, velikanska množina Slovencev pa vedno bližje Krnskega grada.

Na nizkem griču pod Perunovo goro je stal Krnski grad. Iz njega se je usipala visoka gospoda.

Cesar Henrik sam je jezdil na belem konju pod škrlatastimi baldahinom, ki so ga nosili štirje jezdec. Ob njegovi levici je jezdil šarastega žrebca z zlato opremo novi deželni knez Ljutold Epenštanski, ob desnici pa krški škof Guntar šarasto kobilo s srebrno opremo. Za cesarjem je sedel na beli muli oglejski patrijarh in državni kancler Sighart, temu na desno solnograški nadškof Gebhard, na levo osojski opat Kocelin. Sorevodu so se pridružili

Henrik Sponhajmski, grof istrski in goriški, Engelhart, grof Pusterski in Majnhard, grof Lurnski. Sledili so jim Oto Ortenburški, mejni grof Kranjski, Tipold, oskrbnik Slovenske marke, in cesarski palatin Kocelj. Spreved so sklončala Zofija, vdova kranjskega mejnega grofa Ulrika s svojima sinovima Poponom in Urhom, češka knežna Svetoslava in več drugih odličnih Korotank. Brnski škof Svetohor je jezdil poslednji, seliški grof in možniški gaštaldo Leopold je vodil jezdec, ki so delali častno stražo in množili lepoto in pestrost sijajnega spreveda.

Zastave so plapolale v zraku, vitezi so bili odlični s cvetličnimi kitami, konji so se lesketali v zlatih opremah in jezdec so se svetili v svilenih trakovih in baržunastih našivih. Solčni žarki so se lomili na zlatih oklepih in srebrnih ročajih, na bronastih brzdah in medenastih naprstnikih. Trombe so pele in rogovi so tulili, konji so rezgetali in pozdravni glasovi so segali do neba in do srca.

Okrog cerkvice sv. Petra se je strnila nepregledna množica starih Slovencev. Na vzhodni strani pod gradom na jasnem je stala na kamenitem podstavu kamenita miza, na kateri je bil izdolben grb koroške vojvodine. Na njo sede pokneženi kmet Stolar, iz stare rodbine v Ličji vasi, oblečen in obut po kmečko: s kratkim rokavnikom, z golenicami ob mečih, s širokim ovratnikom in širokokrajnatim klobukom. Tako pričakuje bližajočega se kneza, držeč v roki prapor vojvodine korotanske.

Ko se novi deželni knez Ljutold pri-

bliža s cesarjem kakih sto korakov pred knežjim stolom, skoči s konja in preden stopi drug pokneženi kmet iz Blažje vasi, svobodin Blažič, mu sleče dragoceno viteško obleko, v kateri je prišel, in ga obleče v tako obleko, kakršno je imel na sebi kmet na knežjem stolu, namreč rokavnik, blače in plašč iz sivega sukna, čevlje in siv klobuk. Nato Blažič izroči Ljutoldu z desnico brezasto kravo, ki jo je semkaj pripeljal njegov hlapec, z levico pa brezastega konja, ki je bil pri rokah, mu poda palico in ga pelje proti knežjemu stolu. Ljutolda spremljajo cesar in vsi dostojanstveniki z dvanajstirimi vojaškimi zastavami.

Ko ugleda kmet Stolar na knežjem stolu bližajoči se spreved, obrne se proti vsemu ljudstvu in vpraša v staroslovenskem jeziku:

»Kdo je tisti, ki se približuje?«

Knez je naše dežele,« zagrmí vsa množica.

Stolar vpraša dalje:

»Ali je pravičen sodnik?«

»Je in bode,« odgovarja narod.

»Ali mu bode skrb za blaginjo naše dežele?«

»Je in bode!«

»Ali je svobodnega stanu?«

»Je in bode.«

»Ali je vreden takega dostojanstva?«

»Je in bode!«

»Ali časti in brani krščansko vero?«

(Dalje.)

tarjevo slovnico hrvatskega jezika in Breznikovo »Slovensko slovnico«, ki sta obe minulo leto zagledali beli dan. Te knjige kažejo, kako krasna in popolna sta oba jezika in kako vesela je lahko slovensko-hrvatska mladina, da se obah jezikov iz teh knjig more naučiti temeljito. Da, tako bodi! Hrvatje se učite slovensčine in Slovenci hrvaščine, ob skupnih sestankih pa ne mešajte govora bratu na ljubo. Vsak naj govori svoj jezik čisto. In dobro se bomo razumeli.

Mozartov Requiem

je izvajala »Glasbena Matica« sinoči v frančiškanski cerkvi s sodelovanjem sl. godbe hrvatskih domobrancev. Po pravici rečemo: nič se nam ni kaj potrebno zdelo pripraviti to delo, ki je faktično pisano za najslavnejšo žalno liturgijo, v cerkvi brez liturgije. Pa moramo resnično ljubo takoj zopet reči, da je rekviem v cerkvi neprimerno bolj učinkoval, nego v koncertni dvorani, kljub temu, da je manjkalo celebranta-kardinala ali vsaj škofa z veliko asistenco, kljub temu, da ni bilo močnejše tumba z navzočimi zemskimi ostanke mrtvega veličanstva, kljub temu, da smo imeli vsi polno zaves, da se produkcija ne vrši zares, ampak je vse le prazna sapa brez realne vsebine, ki takemu delu še le da pravo veljavo, kakor bojna igra v primeri s pravim, živim, resničnim bojem. Če izvzamemo ta živi manko in pa neznošni prepili, ki se nam je skeleče zarezaval do kosti in še naprej v dno pljuč — zakaj vendar uprava ni zaprla vrat med proizvajanjem?! — je bil rekviem v vsakem oziru še boljši, kot zadnjič. Že samo orgle — dasi se jim je po nepotrebnem šumu, ki tudi najnežnejše registre kvari — dobro poznalo, da ima sapa mnogo previsoko pritisk — so vse drugače učinkovale nego bore harmoniji. Saj najboljši harmonij ne spravi tega skupaj, kar en sam srednje dober, ne preveč robat principal mimogrede naredi. Neprijetna je bila pač takoj izpočetka in proti koncu benediktusa razglašena intonacija med orglami in pihali, tako da smo se izpočetka hudo prestrašili, pa je bil strah neupravičen, zakaj to razglašanje se je hitro ublažilo, celo popolnoma izgubilo, ko so se pihala dobri oglela. Čudno je tudi to, da se pri orglah z močno sapo pedal nič kaj radje staplja z manuali v lepo celoto, ampak jo sam zase vozi, kakor bi se kujal. To se je čutilo le ob prilikah, ko so orgle same nastopale, kedar se je tudi orkester oglašil, smo imeli na podlagi pedala bas, ki ga z nikakimi drugimi instrumenti ni moč doseči, pa naj se potrdi zanj recimo tudi Berlioz ali Wagner z vso svojo titansko silo. Kdaj dobi Unionova dvorana tako potrebne orgle? Ker se od orgelj že ne moremo ločiti, povejmo še to, da je g. St. Premrl svojo nalogo izvrstno rešil. Tudi med in predigre, ki jih je na zahtevo artističnega vodstva ob tej priliki ustvaril, so bile jako lepe, iz okvirja rekviema povzete, vendar pa moramo reči, da vkljub lepoti nepotrebne. Iz več razlogov. Poglaviti je ta, da jih delo samo ne zahteva, ker se brez njih najmanj tako lepo da proizvesti, kakor z njimi. Eden izmed drugih je tudi ta, da pri slovesnem rekviemu orgle sploh nimajo nič drugega opraviti, razen da petje spremljajo, boljše: podpirajo. In še enega: Sekvenca Dies irae in ofertorij sta v liturgiji in v skladbi vsak zase ena sama velika glasbena celota, ki se ne more trgati. Zato so vsakršni presledki neumestni, neumestne torej tudi medigre, zlasti še, če se najprej napravi velika pavza, čez ne-

kaj minut pa šele orgle pridejo. Ko bi orgle tiste umetniški neupravičene vzeli takoj izpolnile, da bi se naravnost iz sklepa razpletale, brez vsakršnega presledka — v božjem imenu! Tako je bila pa stvar še necliko bolj razglašena. Ugodje smo pa kljub temu ob pavzah vendarle imeli: vsi prehlajeni in v prepilu premraženi smo se mogli vsaj brez skrbi odkasljati.

Pa tudi orkester sam se je zdel ob tej priliki neprimerno boljši nego zadnjič. Kakor bi veter zapihal, tako je zavelo od violon, zasumelo po božjem hramu, vsa tista ostrina, ki smo jo pri zadnjem rekviem občutili, je izginila, tisti vsiljivo neprijetni ritmični sunki v godalih, so se resnično prelevili v lahne dihe, ki jih z mehkim peruti udarja večerni zefir. Ne vemo, če nam je spremljajoči orkester v Ljubljani že kdaj tako ugajal.

Med solisti sta prvačila g. Križaj z gotovostjo v svojem nastopu, s svojim obsežnim, zaokroženim, mehkim basom, ki mu pa tudi dramatične moči ni manjkalo, kadar se je potrebno zdelo — in ga. Lovše s svojim, v našem listu že častno in priznalo omenjenim, kar moč ljubkim glasom, ki sicer ni kdovekako velik, toda v vseh legah enako uglajen, povsod ožarjen z isto mehko, ki nič ne poizkuša, na pota, ki ji niso dana, ampak se z veseljem teh drži, ki jih je narava odkazala: čudovito mehka, božajoča lirika, ki kljub svoji polhlevnosti ali pa ravno zaradi nje vendarle vselej zmogovito prodere.

Gč. S. a. d. r. ima brez dvoma izdaten alt, z jako prijetnim koloritom in očividno precejšnjo tehniko; ko se še izpopolni, se ji izlepa ne bo strašiti tekme.

G. Kovač se je zdel ta večer mnogo mnogo boljši: glas prijeten, dasi nekoliko ozek in šibek, pa se vendarle veliko bolje obvladal svoj part kot zadnjič.

Posebno dobri so bili k v a r t e t i s o l i s t o v, posamezni glasovi kljub vsej nenakosti značaja in moči lepo odmerjeni, da so se zlivali v čudno prijetno, blaženo harmonijo.

Z b o r sam je bil na višku. Naštudirani, točen, navit kot ura, glasovi v lepem razmerju eden do drugega, čeprav se je semetretje zdelo, da tenor hoče malo forciirati; Matičen zbor ne zaostaja mnogo za najboljšimi dunajskimi, morebiti tega ali onega celo prekaša. Nekaj je tudi akustika naredila: da se je vse tako izredno vezano čutilo, da tudi stokati niso bili prehudu razsekani, tega v dvorani v taki meri nismo bili vajeni.

Po tej sijajni prireditvi z velikimi upi pričakujemo »Soče«.

F. K.

Zima in mraz.

Letošnja zima se je pojavila v svoji pravi obleki šele proti koncu januarja po primeroma toplih a izredno deževnih prvih zimskih tednih. Pokazala je tudi vso svojo strogost v tako nizkih temperaturah, kakoršnih že dokaj časa nismo imeli. Ta vremenski preobrat se je precej naglo izvršil, saj pa je tudi zima na take skoke navajena: lep jasn, zvezdat in mrzel zimski večer prinese četokrat južno jutro ali pa tudi nasprotno.

Letošnji božični prazniki so imeli prav južno vreme, zaviti so bili v dež in blato, ravno nasprotno, kakor nam božič pred očujejo pesnitve, opisi in slike božičnih praznikov. Debela snežena odeja pokriva hrib in plan, od streh vise dolge, ledene sveče, ljudje so zaviti v kožuhe, nad zemljo se razprostira zvezdato nebo. Umetnost si Božiča in njegovega veselja skoraj ne

more drugačnega misliti, in tudi za ljudstvo mora imeti Božič sneg in mraz. Toda srednjeevropsko podnebje in mnogoletne izkušnje pa nas uče, da to velja le za manjši del srednjeevropskih pokrajin, v nižinah pa je Božič bolj pogosto moker in blaten, kakor snežen in leden. Seveda se pojavljajo v posameznih letih izjeme, a povprečno se začne ravno okoli Božiča srednja dnevna temperatura blizati ledišču, tako da toplomer kaže okoli 0°. Šele od tu dalje nastopa vedno večji mraz, ki doseže svoj višek v pravih zimskih mesecih januarju in februarju, katerima se semintja pridruži še marec, ki ima gotovo bolj pogostejše sneg, kakor december.

Letošnja zima, dasi početkom krotka in potuhnjena, nam je pokazala svojo moč in strogost. Listi nam poročajo o zelo ostri zimi in o izredno nizkih temperaturah. — Morda ne bi bilo nezanimivo, če si na podlagi podatkov ogledamo, kateri skrajni ekstremi mraza so v Evropi sploh možni.

Iz dozdaj znanih opazovanj je za Nemčijo smatrali za močujo najnižjo temperaturo (najhujiš mraz) — 37 do — 38° C. Toplomer je namreč kazal 16. jan. 1913 v Marggrabovi v Mazuriji 36.4 stop. C in v Brombergu 22. jan. 1850 pa 36.6 stop. C. Tudi ostali deli Nemčije se od Vzhodne Prusije glede najnižje temperature bistveno ne razlikujejo. Dne 19. jan. 1893 je bilo na Bavarskem 34.7 stop. C, v okolici Berlina 31 stopinj C (v Berlinu samem pa isti dan le 23.4 stopinj C). 5. feb. 1912 je kazal toplomer v Neumünstru v Schleswig-Holsteinu, ki ima sicer zelo mile zime, 33 stopinj C.

Na Dunaju in v Parizu tvori dosedaj 24 stopinj C rekord, na Angleškem je ekstrem 16 stopinj C, v severni Italiji in Španiji 18 stopinj, v srednji Italiji (Rim) pa 8 stopinj C. V švicarskih nižinskih krajih bo ista najnižja temperatura kakor v vzhodni Nemčiji; v Bazlu je bilo 18. dec. 1788 30 stopinj R, to je 37.5 stopinj C mraza. Kako nizko pade toplomer lahko na švicarskih gorah, se danes ne da z gotovostjo povedati; ekstrem je tu najbrž še nižji kakor v nižinah, vsaj v francoski Švici, v observatoriju na Montblancu se je notirala temperatura 43 stopinj. Vsekako se pa ne dajo razmere v velikih višinah ozračja porabljati za primerjanje, kajti najnižje temperature, katere so se kdaj na zemlji v prostem zraku opazovale, so se dognale ravno v tropičnih pokrajinah, seveda visoko nad zemljo; te temperature dokazujejo, da je na ekvatorju bolj mrzlo kakor v istih višinah zmernege in mrzlega pasu. Berson je namreč leta 1907 ob Viktorijinem jezeru v nemški vzhodni Afriki določil v višini 19.330 m temperaturo 84.3 stop. Tako nizka temperatura ni bila nikjer v prosti naravi doslej znana. Dne 5. dec. 1913 pa se je na ekvatorju, v Bataviji, v višini 17.000 metrov opazovala celo temperatura 91.9 stopinj C.

Pustimo pa zračne višave in ostanimo na zemskem površju. Ali je onih 37.5 stop. mraza tudi ekstrem mraza za celo Evropo? Ne, kajti na Ruskem, ki je najbolj mrzla dežela v Evropi, so še nižje temperature. V Petrogradu, ki pa ni najmrzlejši kraj v Rusiji, je kazal toplomer 22. dec. 1876. 38 stopinj C. V Harkovu znaša najnižja temperatura 40 stopinj, v Moskvi 34 stopinj C, v Arhangelsku je bilo 27. decembra 1876 38 stopinj C mraza in v Kargopolu celo 52 stopinj C. Ta zadnja temperatura bo za evropsko Rusijo najbrž rekord mraza, kar je pa v Sibiriji seveda na posameznih mestih normalen pojav. V Verhojansku v porečju Lene (67° 34' sev.

šir.), ki je najmrzlejši kraj na celem svetu, znaša povprečna srednja temperatura meseca januarja 51.2 stop. C. Absolutni minimum temperature, ki se je v zadnjih 30. letih tu opazoval, je pa znašal celo 71 stopinj C.

Navzlic temu pa ni razloček med sibirskim in evropskim ekstremom mraza tako velik, kakor bi se zdelo iz navedenega. Onih 50 stopinj mraza je sicer za Rusijo, ne pa za Evropo skrajni ekstrem mraza: na posameznih točkah Skandinavije je semintja lahko še hujiš mraz. Tudi v zadnji mrzli periodi meseca januarja leta 1914 je bil v Skandinaviji hujiš mraz. Med tem ko je kazala dnevno izhajajoča karta za ta januar minimum temperature 31 stopinj, je padel toplomer v Rörösu v južni Norvegiji 12. jan. 1914 na 50 stopinj C. Še hujiš mraz na Norveškem je bil samo še enkrat, v Karasijsku je bilo namreč 1. jan. 1886 celo 51.4 stop. C mraza. Ta mraz je enak onemu Kargopolu dne 27. dec. 1887, a na Švedskem se je opazovala, kar se zdi skoraj neverjetno, še nižja temperatura. V zelo silni, a kratki mrazni periodi 1. 1893 je kazal 14. jan. toplomer v Asele 56 stopinj C in v Sorsele pa celo 60 stopinj.

Kako nizke temperature so v letošnji zimi po različnih krajih, ne vemo, ker nimamo vsled nenormalnih razmer poročil; v naših krajih pa že precej let nismo imeli takega hudega mraza. Kako se bo pa zima nadalje razvila, pa se tudi ne da prerokovati, ker je zima čisto zelo muhasta in se vreme preobrne čez noč. Lahko je, da mraz kmalu pojenja, močujo je pa tudi, da drži trdo tudi še februarja; saj je bilo 1. 1855. v februarju 22 dni, ko je bila temperatura stalno pod ničlo, 1. 1845 in 1875 pa je bilo po 17 takih dni. Nasprotno pa imamo povprečno vsakih 5 let mesec februar, ko sploh ni takih dni, ko bi bila temperatura stalno pod ničlo, in so februarjski solčni dnevi z visoko temperaturo skoraj pomladanski. Božič je bil letos sicer deževen, a bil je topel, in upajmo, da se ne izpolni ono kmečko vremensko reko: Božič za steno, Velika noč za pečjo! — Znani Abbé Moreux, eden najboljših francoskih meteorologov, pripominja v »Petit Journal«, da je že 1. 1902 na to opozoril, da se bo okoli leta 1918 evropsko vreme bistveno izpremenilo. Abbé Moreux je mnenja, da je ta izprememba že sedaj nastopila, kar sklepa iz nenadnega mraza, ki nas je obiskal. Vreme od 1900 do 1917—1918 je bilo mlo, a zelo deževno. V bodoče pa bomo imeli ostrejšo vreme in zime; kakršna je letos, ne bodo izjeme, ampak redne. Vprašanje premoga, ki je sedaj vsled vojske postalo aktualno, ne bo izginilo s površja, akoravno bo vojska že zdavnaj končana; mrzlo podnebje bo za to skrbelo. Abbé Moreux je mnenja, da je vzrok izpremembe klime ta, da se je sedaj perijoda močne solčne aktivnosti, ki se je 1900 pričela, sedaj končala. Prihodnja leta bomo imeli torej ravno tako ali pa še bolj mrzle zime, kakor letos; nasprotno bodo pa poletja tembolj topla.

Slava naših 97 lih.

V »Edinosti« čitamo dopis: Od začetka vojne se nahaja naš domači pešpolk št. 97 na severnovzhodnem bojišču. Sinovi lepe, solčne, a sedaj nesrečne Goriške, inteligentni in kretniti Kraševci, tvorijo velik del tega polka. Živo nam je v spominu lanska velika ruska ofenziva. Kdor je mogel videti naš polk v protinapadih — posebno pri Jurkovcu, pri Zaitavki, v Cernolovcah, Stanislavovem itd. — je moral

V spomin preč. monsignora IV. Murovec.

Kdo izmed goriških duhovnikov ga ni poznal duhovnika krepke postave in prijaznega pogleda, duhovnika ljubega Bogu in ljudem, ranjkega monsignora Murovca? Dosegel je eno najvišjih duhovskih časti v goriški škofiji, po katerih ni hrepenel, a dosegel je pa sedaj gotovo tudi čast, katero si je vedno želel, za katero je živel in deloval na zemlji, čast gledanja božjega v nebesih. Njemu v spomin sledeče vrstice:

Pokojni monsignor je bil rojen dne 12. aprila 1. 1859 v Podmencu ob Bači, v tedaj še bolj revni hišici Murovčevi, kjer živi še sedaj njegov brat Jožef kot spoštovan gospodar in predstojnik podmeške občine. Oče je bil znan daleč na okoli kot zelo varčen in priden kmotovalec obenem tudi zidar in mizar. Mati je bila pa vzor delavne in skrajno pobožne žene, katera ni zamudila pri vsem delu in pri mnogostevilni družini nikdar sv. mašč tudi ob delavnikih ne in katere največja želja na svetu je bila, da bi postal njen sin Ivan duhovnik. Brez sredstev in brez podpore od doma je študiral Ivan. Po en cel goldinar je plačeval oče na mesec za stanovanje pod streho, kjer je moral, kakor je pravil monsignor, po noči držati noge skozi okno radi premajhnega prostora. Itrane si je pa iskal pri očetih frančiškanih ali kapucinih, večkrat je

pa tudi stradal. Vendar je izdeloval vse šole z odliko, tako, da so ga pridnega dijaka sprejeli v deško semenišče iz katerega je prestopil v bogoslovje in bil posvečen v duhovnika 1. 1881. Poslali so ga za kaplana v Kobarid, kjer se je hitro priljubil ljudstvu s svojim prijaznim in svetim, duhovniškim nastopom. Imel je gromovit glas, podoben kakor znani jezuitski pater Volbert. Prepeval je rad in s svojim contra-basom je zalegel sam celemu zboru. Njegova pesem miljenka je bila »V dolini tih«. Ko je pri tej zagrmel »oj rožica«, potresle so se šipe in ugasnila je večkrat luč. Bil je rad v družbi, a nikdar čez uro in nikdar preglasen. Prijatelj je bil posebno z nekdanjim blagim pesnikom Krilanom-Pagiaruzzi, vdan svojemu dekanu g. Jeksetu, rojaku podmeškemu. Po par letih službovanja v Kobaridu, je bil prestavljen za vikarija v Logje in od tam v Sedlo v kobariskem kotu, odkoder je prosil za župnijo pri Sv. Luciji. V vseh treh krajih si je zapustil časten spomin, delujoč povsod za dušni blagor vernikov z besedo in vzgledom. Mlad še pri 33 letih je bil imenovan za župnika-dekana v Cerknem, kjer se je njegovi delavnosti in previdnosti odprlo novo tistišče. Bil je dekan na svojem mestu — središče duhovnikov celega dekanata. Vsi, ki so pri njem službovali so ga smatrali ne kot svojega predstojnika, pač pa kot

zvestega prijatelja. Možatost njegovo je spremljala vedno velika ponižnost in ljubeznivost. Smatral je vsakega duhovnika, višjega in nižjega za sobrata, ljudi vernike pa za Kristove, katere mora k Njemu voditi in jih varovati. Kako hudo mu je bilo, ko je začela na Goriškem gonja po časopisih proti duhovščini in Cerkvi, in so se ljudje begali! S potrpežljivostjo je prenašal sramotenje za svojo osebo, odločno je isto zavtrgal, ko se je šlo za druge in za stan. Zato so ga spoštovali tudi nasprotniki. Vsled svoje gostoljubnosti je tudi porabil sproti vse dohodke, za denar mu ni bilo, smatral je to za nepotrebno navlako duhovniku, podpiral je reveže, dajal za dobre namene, sam pa je živel zelo skromno. Zato ga je pa zelo ljubilo cerkijansko ljudstvo, ljubili so ga vsi gg. kaplani in vsi duhovni sobratje. Vsem je bilo hudo pri srcu, ko so silili, da jih hoče dobri gospod zapustiti in se preseliti v prijazne vipavske Černdice, ker si je bil vsled nesrečnega padca zlomil nogo in ni mogel več tako čvrsto stopati po cerkijanskih hribih. Takega dekana, so rekli ljudje, ne dobimo več, občinski zastop ga je imenoval častnim občanom, hodili so ga Cerkljani obiskovat še mnogokrat v Černdice. Kmalu po nastopu v novi službi se je udomačil v novem kraju in novih razmerah in doživel je to veselje, da se je prištevala černdiška fara in de-

kaniia v verskem in moralnem oziru med najboljše v škofiji.

Mladino, to moramo varovati in rešiti, postalo je posebno v Černdicah dekanovo geslo in mladeniči pošteni in pobožni, dekleta v Marijini družbi bili so mu v največje veselje in tolažbo. S svojim najboljšim prijateljem župnikom Lebanom v Batujah sta se posvetovala in ukrepala, kako bi se najbolj uspešno vzgojevala mladina. V Marijino družbo je pristopilo nad 100 deklet, fantje pa k orlovskemu odseku. Sam je kupil dekan mnogo orodja za telovadbo, na njegovem dvoru so bile vaje, navduševal se je sam med mladino, čutil se mladega med njimi, vesel le, da se varujejo greha. Ker je uvidel, da dobra knjiga in dober časnik največ pripelje k pravi vzgoji mladine, ni se bal denarnih žrtv za povzdigo katoliškega tiska. Bil je glavni seber »Kat. tisk. društva« v Gorici, žal mu je le večkrat bilo, da ni imel več dohodkov, da bi lahko dobro stvar še bolj podpiral.

Delovanje našega dekana ni ostalo prikrito prevzišenemu knezoškofu, kateri ga je zaželel v Gorico kot svojega svetovaleca in ga predložil in investiral na izpraznjen kanonikat v avgustu 1. 1914. Žal, da je ta užival tako malo časa. V Gorici je postal zopet centrum goriške duhovščine. Vsi njegovi kaplani, vsi ki so ga imeli za dekana so pri-

občudovati samozavest in hrabrost sinov Adrije. Naš domači pešpolk je vsikdar — kadar so ga pozvali — krasno pokazal jekleno voljo. S svojimi junaškimi čini je dokazal, da v ničemer ne zaostaja za drugimi junaki naše vojske. Štiri dolge poletne mesece je podnevi in ponoči pod vodstvom svojega strogega, a dobrega polkovnika zadrževal močnejšega sovražnika. Gosp. polkovnik je kmalu izpoznal vrle slovenske duše, te plemenite notranjske in primorske fante in močje. Polkovnikova duša je žarela, ko je naš polk ob navzočnosti cesarskega princa, ki je načeloval naši armadi, na severnovzhodni fronti, prejel najvišjo pohvalo, ko je armadni poveljnik pripel junaškemu polkovniku na prsi visok red, s katerim se je čutil odlikovanega tudi ves polk. In, ko se je g. polkovnik poslavljaj od nas, je pozdravljaj častnike in moštvo, pridodavši ginjeno, da pešpolk št. 97 ostane še nadalje v srcu njegovega kot simbol junaštva. To nam je potrdil gospod polkovnik tudi s svojim voščilom za novo leto, kjer je zaklical: »Čast in slava 97tim! Objemam vas v duhu!«

Naši mladeniči in močje so ponosni na tako izpričevalo od strani visokega častnika. Polkovnikove besede ostanejo tudi njim globoko zarezane v dušo: v ponos so jim in dajejo jim popolno zaupanje do predpostavljanih. V tem zaupanju, po takem priznanju nam oživlja nada, da naši domovini in našemu milemu narodu zasije boljša bodočnost!

Iz ruskega ujetništva.

Jožef Novak iz Vrhov pri Moravčah, zdaj v Rusiji, sporoča, da je skupaj 20 Slovencev, in sicer Naduh J. iz Podtabora; Bergant J. iz Medvod; Gorenc Janez iz Novega mesta; Teštan J. iz Zagorja; Soršek Franc iz Škofje Loke; Suješ F. iz Celja; Rutar F. iz Sv. Duha; Pivk F. iz Sv. Duha; Drobnik J. iz Ribnice; Marin J. iz Mengša; Skrinjar J. iz Zagorja; Avbelj J. iz Peč; Traven Alojzij iz Vodice; Forar Anton iz Ljubljane; Brode Filip od Belih vod; Berlak Jakob iz Ptuj; Kep Karel iz Celja; Kep Anton iz Maribora; Cander Aleš iz Celja. — Iz ruskega ujetništva pošiljata pozdrave Ludovik Špiligoj iz Medane pri Gorici in Josip Paškulin, tiskar iz Gorice, ter vsi drugi tamošnji Slovenci. Naslov: Nikolajevska železna doroga, Štancija kontora: K. F. Borziaka, gub. Novgorodska. — Iz ruskega ujetništva pošiljajo pozdrave svojim dragim, za katere naslove ne vedo, naslednji Goričani: Rudolf Komel in Jožef Leon iz Orehovelj; Fran Klinec iz Medane, Julij Caharija, Nabrežina, Leopold Plesničar, Grgar, Al. Marač in Jožef Dornik iz Št. Florjana, Andrej Gorjanc, Gorica, Galjano Devetak, Pevma, Fran Bajt, Ladre, Jakob Skubin, Jerzerce. Njihov naslov: I. I., vojni ujetnik, Herzenska gub., gorod Odesa, 50. bataljon, 7. rota, Rusija.

hajali k njemu. Vsakega se je razveselil, obnavljaj stare spomine in delal z njimi načrte za bodočnost. V škofijsko pisarno je hodil redno vsak dan in tam pomagal. Ko je nastala še vojska z Italijo, se ni hotel umakniti, dokler mu ni udril kos granate v stanovanje in mu razbil precej pohištva. Na vabilo svojega starega prijatelja, vpokojenega župnika otaleškega g. Westra je odšel v Škofjeločko, v trdni nadeji, da se kmalu vrne. A njegovo zdravje, poprej tako trdno, se je omajalo. Prišel je tožiti o notranjih bolečinah, a vendar je upal, da bo to prešlo. Padec Gorice, po kateri je tako hrepenel, mu je gotovo tudi pospešil kal bolezn, ki mu je vidno napredovala. Tu bom moral umreti, je govoril večkrat svojim prijateljem. Dasi so ga vsi tudi v Škofjeločki spoštovali in ga mnogo obiskovali, polotevala se ga je vedno bolj otožnost, izvirajoča gotovo iz nenavadne, neozdravljive bolezni. Razveselil se je le, kadar ga je prišel obiskat kak stari prijatelj posebe iz goriške dežele, a začel se je pripravljati na smrt. Prebiral je večino dneva nabožne knjige in molil. Ganljivo je bilo, kako je par dni pred smrtjo sam na glas v lepih besedah priporočal svojo dušo Gospodu, priporočal okoli stoječim še enkrat, naj skrbje za mladino, se poslovi od svetnika Sinkovca in prijatelja g. Westra in se tako pripravil na smrtni boj. Umr je res kot svet mož, kateri je izpolnil svojo dolžnost do Boga in ljudi. Posvetnega imetja ni zapustil, ker je ostalo pohištvo in obleka v Gorici, denarja pa nikdar ni spravljaj, zapustil si je pa časten in vzgleden spomin svetega, vzglednega in požrtvovalnega služabnika božjega.

Naj uživa večno srečo pri Bogu!

Vojska z Rusi in Rumuni.

V severnem odseku vojne skupine maršala princa Leopolda Bavarskega je bojevanje zopet oživelo. Rusi, ki so zadnji čas vnovič močno ojačili svoje čete, so se nadejali, da bodo izkoristili zamrzljena jezera in močvirja in tako dosegli taktične uspehe, so vsled nenadnega južnega vremena razočarani v svojih nadah.

Na fronti generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa je še vedno oster mraz, ki z 24 do 29 stop. C izključuje večja podjetja. Kljub temu pa se je v pondeljek našim četam posrečilo, da so vzele Rusom močno opirališče južno od ceste v Valeputno.

Zadnji čas se na karpatski in gorski moldavski fronti opaja, da Rusi ojačujejo svoje čete. Če gre pri tem za prednje čete ofenzivnih armad, ali če rusko vojno vodstvo namerava samo ojačiti čete, da se bodo uspešneje branile, se še ne more reči.

Ob Seretu in Donavi je v splošnem mirno. Seret je pokrit z debelo ledeno plastjo, po kateri lahko vozijo. Tudi donavski rokav sv. Jurija je pri Tulči zamrznjen. Vsled ostrega mraza boji počivajo.

Reorganizacija rumunske armade je dala nekaj nad 100.000 mož, med tem ko je za zopetno osvojitve Vlaške, kakor je trdilo rumunsko vojno vodstvo, potrebno najmanj četrtil milijona rumunskih bojevnikov.

AVSTRILJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. febr. Uradno:

Južno ceste Valeputna so naše čete vzele z naskokom močno utrjeno rusko opirališče. Ujele so 3 častnike in 168 mož. Pri Zvzyznu ob zgornjem Seretu je razstrelil sovražnik podkop, dvakrat je poizkušal nato brez uspeha vpasti v našo postojanko.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. febr. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Južno Drisvjaškega jezera je nekaj naskakovalnih čet vdrlo v rusko postojanko. Vrnile so se z 99. ujetniki in z eno strojno puško. Poizvedovalni sunki in razstrelbe min po Rusih zahodno Lucha niso uspeli. Pri Zvzyznu ob zgornjem Seretu smo odbili dvakrat ponovljeni napad več ruskih bataljonov.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa.

Naše čete so vzele južno Valeputna ceste z naskokom močno utrjeno opirališče. Ujele so 3 častnike, 168 mož in zaplenile 3 strojne puške in veliko vojnega blaga. Med dolinama Uz in Putna več bojov s topovi in boji na predpolju.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Rusko uradno poročilo.

10. februarja. Zahodno bojišče. Streljanje na obeh straneh. Letalci so poizvedovali.

Rumunska bojna črta. Nič važnega.

Kavkaška bojna črta. Neizpremenjeno.

Ruska ofenziva na Vzhodnem morju?

Budimpešta, 13. febr. »Esti Ujsag« poroča: Sedaj ni več dvoma, da ruska admiraliteta s pomočjo angleških mornariških častnikov načrtuje in dan dela na načrtu za ofenzivo na Vzhodnem morju, katere je pričakovati že prve pomladanske mesece. V poučenih krogih vedo, da bo rusko vzhodnomorsko brodovje v aprilu pomnoženo z novimi torpednimi rušilci. Angleško brodovje bo pri Šađeraku vnovič poskušalo prodreti. Kajti v Londonu hočejo na vsak način ustvariti možnost skupnega delovanja angleškega in ruskega brodovja.

Vsi rumunski podaniki internirani.

Dunaj, 13. februarja. Na zanesljivo vest, ki je došla naši vladi, da v Rumuniji z našimi državljani zelo nečloveško postopajo, je naša vlada sporočila rumunski vladi, da se bo v slučaju, če se bo tako postopanje nadaljevalo, poslala represalij. Ker do 5. febr. ni došlo nikako poročilo o zboljšanju usode naših civilnih ujetnikov v Rumuniji, so vse rumunske državljane v naši mornarici v starosti od 17. do 53. leta internirali v taborišču Ratzenau pri Lincu.

Radi poraza ob Argesu obsojeni rumunski general Socecu.

Lugano, 14. februarja. »Corriere della sera« poroča iz Pariza: Vojno sodišče je obsodilo rumunskega generala Socecu v zapor. Socecu je v bitki ob Argesu zapovedal svoji armadi, naj se umakne tretji dan bitke, ko so se nahajale v kritičnem

položaju tri bavarske in ena turška divizija. Radikalni pariški listi dvomijo, da bi bil obtožen radi izdaje, ker bi bil v tem slučaju obsojen na smrt.

Tiskarska stavka v Petrogradu.

Dne 9./22. januarja, na obletnico, ko je pop Gapon vodil ljudske množice pred zimsko palačo, čemur je sledila revolucija leta 1905, so stavci v Petrogradu stavkali.

Razno iz Rusije.

Krakov, 13. febr. Iz liste pravih članov ruskega državnega sveta je črtan general Selivanov, osvoboditelj Przemysla.

Milan, 13. febr. (K. u.) »Corriere della Sera« poroča iz Londona: Sazonov ostane v Rusiji do Velike noči. Udeleževal se bo vseh sej državnega sveta in odbora za prehrano premege.

Ruski prometni minister je omejil osebni promet na železnicah srednje in južne Rusije do konca februarja na en vlak dnevno tja in nazaj.

Stockholm, 13. febr. »Utro Rossij« poroča, da je nek ugleden ruski general v posebni misiji odpotoval na Angleško.

Car je sprejel v avdienci Sazonova.

Razvoj poostrene podmorske vojne.

En sam podmorski čoln potopil 17 ladij z vsebino 44.000 ton.

Berlin, 13. febr. Uradno:

Dne 8. februarja se je naznanilo, da je neki podmorski čoln, ki se je vrnil, potopil na Atlantskem oceanu 10 ladij z vsebino 19.000 ton. Med njimi sta bili dve ladiji (4900 ton), ki sta vozili žito in živila in 2300 tonska ladj, ki je vozila solitar na Angleško, druga 5000 tonska ladj je vozila premog v Gibraltar, oziroma italijanskim državnim železnicam, zopet druga 2100 tonska ladj je peljala olje v Lensdowne. Podmorski čoln je odvedel nekega angleškega častnika z po Angležih zaplenjenega nizozemskega parnika. Po novem poročilu navedenega podmorskega čolna je ta potopil še 6 parnikov in 1 jadrnico z vsebino 25.000 ton.

Od 1. do 10. februarja izgubil sporazum 58, nevtralci pa 32 trgovskih ladij z vsebino 176.925 ton.

Bern, 13. februarja. (Kor. ur.) »Figaro« poroča: Zavezniki so izgubili od 1. do 10. februarja 58, nevtralci pa 32 trgovskih ladij, skupno 176.925 ton. Račun se naslanja le na Lloydja in na poročilo francoskega časopisja.

Žrive »Laurentica«.

London, 12. febr. (K. u.) Na »Laurentica« je izgubilo 215 mornarjev življenje.

Ameriška plovba čez Atlantski ocean bo oživljena bodoči teden.

Genf, 13. febr. Lyonski »Progres« poroča, da bodo ameriške ladje prišle čez Atlantski ocean zopet voziti bodoči teden.

Ameriška pristanišča prenapolnjena z ladjami.

Genf, 13. febr. Ameriška pristanišča so prenapolnjena z ameriškiimi nevtralnimi ladjami, ki se ne upajo prodreti zapore. Z zlatom se že dolgo ni nobena ladj odpeljala.

Ameriške ladje oborožene.

Frankobrod, 13. febr. »Frankf. Ztg.« poroča iz Newyorka: Paroplovne družbe bodo oborožile svoje ladje v obrambo. Državni oddelek sodi, da to še ni znamenje sovražnosti proti Nemčiji.

Ladje osrednje-evropskih držav v Ameriki.

Berlin, 12. febr. »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdama: Lloydov urad poroča, da je v ameriških pristaniščih zasidranih 119 ladij osrednjih velesil, ki obsegajo 719.333 ton. V atlantskih pristaniščih jih je 68 (539.338 ton), v Panamskem prekopu 4 (15.569 ton), v pristaniščih Tihega morja jih je pa 47 (164.526 ton).

Tekma dveh ameriških parnikov.

Newyork. (Kor. ur.) »United Press« poroča: Neoborožena ameriška tovarna parnika »Orleans« in »Rochester« tekmujeta na Atlantskem oceanu za čast, kateri med njimi bo prvi pripeljal v zaprto morje.

Posledice morske zapore v Italiji.

Lugano, 13. febr. V Genovi, Florenci in v drugih mestih so cene živilom radi zapore na morju strašno poskočile. V Turinu se dela v tvornicah, tudi za strelivo, le dva dni na teden, ker ni premoga.

Italijanske trgovske ladje ne vozijo.

Bern, 13. febr. Švicarski listi poročajo: Vse italijanske trgovske ladje popolnoma počivajo.

50 odstotno zvišanje pomorske voznine.

Lugano, 13. febr. »Corriere della sera« poroča iz Londona: Z 12. februarjem so se zvišale voznine nevtralnih ladij za 50 od-

stotkov. Te ladje vozijo v Francijo in v Italijo premog, nazaj pa rudo. Anglija bo morala v kratkem radi pomanjkanja ladij omejiti uvoz na najpotrebnejša živila.

Preskrba Italije s premogom se ne bo izboljšala.

Curih, 13. »Corriere« piše: Ne pričakuje se, da bi se vsled pogajanj z Anglijo izboljšala preskrba s premogom. Angleškega predloga, da bi vozile italijanske ladje premog, Italiji ni mogoče izvesti. Preskrba Italije s strelivom je res v nevarnosti.

Posledice morske zapore v Franciji.

Genf, 13. febr. V departementu Ysere so morali zapreti tvornice in podjetja, ki delajo armadi, ker ni premoga.

V Marseilli podgrešajo 29 ladij.

Genf, 13. febr. Odkar divja poostrena pomorska vojna, se ni v Marseilli pripeljalo 29 ladij. V Marseilli se je pripeljalo in odpeljalo od 1. do 10. t. m. 36 ladij, minuli mesec pa v tem času 157.

Upi v Parizu na Ameriko.

Genf, 14. februarja. »Petit Parisien« odkrito piše, da sporazum nestrno čaka torpediranj obeh ameriških ladij, ki sta odpluli v zaprto morje, kar mora povzročiti vojsko. »Figaro« objavlja brzojavko lista »Newyork Tribune«, da Gerard še vedno upa na ohranitev miru. Ford je ponudil, kakor poroča »Petit Parisien«, ameriški vladi brezobrestno posojilo v višini 100 milijonov dolarjev.

104 ladj spoznava v španskih pristaniščih.

Genf, 13. febr. V španskih pristaniščih leže 104 ladje sporazuma, ker mornarji nečejo voziti v zaprta morja.

Nizozemska prevzela varstvo angleških koristi v Nemčiji.

London, 13. febr. (K. u.) Zastopnik vlade je spodnji zbornici ugnanil, da je prevzela nizozemska vlada varstvo angleških koristi v Nemčiji in da bo brez dvoma vse ukrenila, kar je potrebno, da bodo obiskovani tabori angleških vojni ujetnikov v Nemčiji.

Anglija bo gradila trgovske podmorske čolne.

Rotterdam, 15. februarja. (Kor. urad.) Kako je podmorska vojska učinkovala na Angleškem, dokazujejo »Daily News« ki resno priporočajo, naj gradi American Ford po vzorcu »Deutschland« Angliji trgovske podmorske čolne, da bo trgovina varna pred napadi podmorskih čolnov.

Anglija prepovedala izvoz premoga nevtralcem.

Basel, 13. febr. Angleški ministri svet je sklenil prepovedati izvoz premoga nevtralcem, da more pošiljati Franciji premog.

Angleška ima še za šest tednov zbran? »Daily Telegraph« poroča, da je Angleška preskrbljena z živili le za šest tednov.

Priloge ameriških Združenih držav.

Frankobrod. »Frankfurter Ztg.« poroča iz Newyorka 12. t. m.: Državni tajnik Lansing je rekel v soboto na nekem banketu: Ne smemo mžati nasproti dejstvu, da stojimo tik pred vojsko, če se tudi splošno upa, da se bo še preprečila vojska. Tudi vlada želi in dela na to, da se ohrani mir.

Berlin, 13. febr. Iz Newyorka: V državni Newyork so priredili v nedeljo 57 ljudskih shodov demonstrativnega značaja. Na dveh shodih je govoril Bryan.

Berlin, 14. febr. »Kreuzzeitung« poroča iz Karlsruhe: Pariški listi poročajo: Utrdbi Monroe v zalivu Chesapeake je zapovedano, naj bo vedno pripravljena, da bo lahko streljala. Pred Ellis Islandom sta pripravljeni oklopni križarki »New Dakota« in »Kansas« za odhod. Vse druge vojne ladje kurijo in so pod parom. V Newyorku so vojaško zasedli vse strateške točke: vsa javna poslopja straži policija. Podadmiral Peary je prosil Wilsona, naj se takoj ustvari zračno brodovje 2500 letal v obrambo obali, ki naj jih zgradi prvo polletje; v drugem polletju bodo pa zgradili še 5000 letal.

Basel, 13. febr. Iz Newyorka: Na predvčerajšnjem ministrskem svetu so razpravljali o izvozu trgovskih ladij. Odborili so Wilsonov sklep, naj se z odločitvijo še čaka.

Angleži nezadovoljni z Wilsonom.

Lugano, 14. februarja. »Secolo« poroča iz Londona: Politike je neprilakovana odjenljivost Wilsona razočarala. Pravijo pa, da bo vojsak med Nemčijo in Ameriko izbruhnila celo proti Wilsonovi volji, ker jo bo izzvala doslednost dogodkov.

Naročite „Slovenca.“

Z južnega Balkana.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. febr. Veliki glavni stan: Naše čete se v ovinku Črne po učinkujoči pripravi s topovi napadle sovražno višinsko postojanko vzhodno Parolova, jo vzele z naskokom kakor tudi za bojno črto nahajajoče se tabore. Ob malih lastnih izgubah smo ujeli 2 častnika, 90 Italijanov in zaplenili 5 strelnih pušk in 2 metala min.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. febr. zvečer. Uradno: V ovinku Črne smo odbili protinapade na po naših vzete višinske postojanke.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 13. februarja. (Kor. ur.) Sobranje se je zopet sešlo.

Veliki angleški napadi.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. febr. Veliki glavni stan: Čez dan je gosta megla skoro popolnoma omejila bojevanje na celi fronti.

Ob Sonmi je zvečer oživel artiljerijski boj in je trajal skozi noč z menjajočo se silo, posebno živahen je bil med gozdom Saint-Pierre-Vaast in Peronne. Med Ypernom in Arrasom so se izjalovili številni sunki sovražnih poizvedovalnih oddelkov.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. febr. zvečer. Uradno: Dopoldne so se izjalovili angleški delni napadi južno Serre.

Na zahodu in na vzhodu sicer nobenih večjih bojev.

Boji na francoskem bojišču.

Berlin, 13. februarja. Uradno. Poleg šestih angleških napadov ponoči na pone-deljek, o katerih se je javljalo, so Angleži napadli tudi dvakrat severno Ancre, a niso uspeli. Angleški nameravani napad pri gozdu St. Pierre Vaast, kjer so se po težkem ognju s topovi pričeli polniti angleški jarki z naskakovalnimi četami, se ni izvedel. Severno Courcellette je ujela neka nemška poizvedovalna četa 8 mož in zaplenila 2 strojni puški. Iz sovražnih jarkov med Lille in Ancre so poizkusili Angleži šest napadov, ki smo jih popolnoma odbili. Francosko poročilo z 12. t. m. popoldne govori o ponesrečenem napadu na višino 304. O tem napadu nemške čete ničesar ne znajo.

11. februarja, ob 3. uri popoldne. V gozdu Apremont so vdrl Francozi v nemške črte in ujeli 9 mož, med njimi 3 podčastnike. V Argonih in v Loreni so poizkušali Nemci presenetljive napade, ki so se izjalovili v ognju pehote. Na ostali bojni črti je bilo noč mirna.

Ob 11. uri ponoči. Na celi bojni črti so zmerno streljali s topovi. Pri Verdunu so naši obrambni topovi sestrelili sovražno letalo. Na most Saint-Vincent pri Nancy so brez uspeha metali bombe.

Angleška fronta.

Bern, 13. feb. Angleška fronta sega sedaj do Aisne. Obsega odseke Ypern, La Bassée, Arras in Souchez.

3 in pol milijona sovražnikov na zahodu.

Bern, 13. feb. Švicarski vojaški kritiki so mnenja, da trajna ojačenja angleške armade na zahodni fronti kljub vsem zanikanjem vojnega vodstva štirispornuma kažejo na to, da je treba izbiro napadalne točke v predstoječi veliki pomladanski ofenzivi iskati na angleški fronti. Vodilni angleški vojaški krogi upajo, da bodo z nepričakovanim nastopom in s takojšnjo izrabo prvega uspeha omajali zahodno fronto in premagali vojsko za postojanke.

Doslej na francoskih tleh zbrana angleška armada šteje že nad 2 milijona mož. Francosko vojno vodstvo pošilja na fronto vse količkej razpoložljive rezerve, tako da je pač verjetno, kar trdijo sovražniki, da je na zahodu pripravljenih za odločitev najmanj 3 in pol milijona mož.

Novašenje na Angleškem.

Rotterdam, 13. februarja. London-om je ob 11. uri prišlo sporočilo, da je 15. škotski angleški podaniki v starosti od 16 do 50 let zglasili.

Bonar Law o vojnem kreditu Anglije.

London, 13. februarja. (Kor. ur.) V spodnji zbornici je Bonar Law utemeljuje predlog o dovoljenju kredita 550 milijonov funtov za čas do konca maja izvajal: Za tekoče finančno leto znašajo dovoljeni krediti 1950 milijonov funtov in presegajo zadnji proračun. Izdatki so se povišali radi višjih izdatkov za strelivo in radi predjemov zaveznikom in naselbinam. Povprečni izdatki armade, mornarice in streliva so se zvišali za en milijon na dan. Stre-

liva se je vedno več izdelavalo. Anglija je v premoči tako glede na število vojakov kakor tudi z ozirom na oborožitve. Za vojsko se je dovolilo prvo leto 362, drugo leto 1420 in tretje leto 1950 milijonov funtov sterlingov; vojni krediti so toraj znašali 3732 milijonov. V tekočem finančnem letu so dobili zavezniki na predjemenih do 890 milijonov funtov. Zaupa popolnoma v bodočnost. Ne ve, če bo posojilo uspelo. Posojilo je zbornica odobrila.

Zarota na življenje angleškega ministrskega predsednika.

Proti obtožencem zarote na umor Lloyd Georgeja in Hendersona se je pričela obravnava. Državni pravdnik Smith je navedel: Štirje obtoženci so skovali zaroto. Lloyd Georgeja in Hendersona so nameravali umoriti z zastrupljenimi pišcami, ki so jih nameravali izstreliti na oba ministra v Lloyd Georgejevi vili v Walton Heath. Strup, klor in strihnin, je bil poslan 1. januarja iz Southamptona v Derby; Wildonova je opetovano rekla, da upa na skorajšno smrt Lloyd Georgeja in Hendersona. Lloyd George je kriv smrti milijonov nedolžnih ljudi. Zastrupljene žeblice so nameravali nabiti v Lloyd Georgejeve čevlje, a ta je takrat odpotoval v Ameriko. Zarote zato niso mogli izvršiti.

Enrico Ferri napoveduje Italiji sodni dan.

Lugano, 14. februarja. »Berliner Tageblatt« poroča: »Corriere d'Italia« objavlja Ferrijevo izjavo nasproti zastopniku danskega lista »Socialdemokraten«, ki je povzročila veliko pozornost, ker jo cenzura ni črtala. Enrico Ferri je rekel: Resnica prihaja. Kmalu jo bo italijanski narod izpoznal in uvidel, da je bil ogoljufan in da je potrebno skleniti mir, predno se ne strmoglavijo Italija v še težjo nesrečo. Vojska se v Italiji že smatra za izgubljeno. Boje se, da zadane trobente vesoljne sodbe nad Italijo, ko bosta osrednji velesili končali z Rumunijo. D'Annunzio naj zapusti Italijo, predno mu ne bo zaprlo pot orožje tistih vojakov, ki se bodo kmalu obrnili proti notranji Italiji.

Grška.

Ženeva, 13. februarja. »Matins« poroča iz Aten: Sinoda je odstavila arhimandrita v Parizu. Pariško grško cerkev so zaprli.

Požar v orožarni v Pireju.

Atene, 14. februarja. (Kor. ur.) Reuter: V orožarni v Pireju je izbruhnil požar, ki se je hitro razširil. 7 ljudi je zgorelo. Gasili so tudi mornarji sporazuma.

Mirovni glasovi.

Mirovni posvet v Ameriki.

Milan, 13. feb. (K. u.) »Secolo« poroča iz Londona: V Ameriki propaganda za mir živahno napreduje. Ob Lincolnovem rojstnem dnevu so v celi deželi prirejali mirovne shode.

Bryan dela odločno za mir.

Bern, 14. februarja. (Kor. ur.) »Matins« poroča po »New York Herald«: Bryan dela pri oblastih z vso silo na to, da bi se popolni prelom med Nemčijo in Združenimi državami zabil. »Petit Parisien« javlja, da se propaganda za mir živahno nadaljuje. Wilson je dobil veliko brzojav, ki pritiskajo nanj, naj vse ukrene, da se ohrani mir z Nemčijo.

Sveta stolica in Nemčija.

Pariz, 13. feb. »Journal« poroča: Vatikan je naznanil nemški vladi, da se vozi novoimenovani nuncij v Chile Nieste s španskim parnikom »Infante Isabelle«, ki je razvil zastavo svete stolice.

Razna poročila.

Cesar Viljem

se je 13. t. m. ob 3. uri popoldne odpeljal z Dunaja.

Preskrba zasedenega ozemlja.

Genj, 12. februarja. »Agentur Fourmer« javlj: V slučaju vojske med Ameriko in Nemčijo bodo Skandinavija, Nizozemska in Švica preskrbovale Belgijo in zasedeno severno Francijo mesto Amerike z živim.

Gospodarske beležke.

Nadomestilo za usnje in leseni podplati. Naravno je, da potrebuje armada izvanredno veliko usnja in da s tem trpi preskrba civilnega prebivalstva. Treba je torej tembolj za civilni konsum seči po nadomestilnih sredstvih, ki dobro služijo svojemu namenu v zaledju, za bojne čete pa niso porabna. Da se odpomore pretečemu pomanjkanju na čevljih med civilnim prebivalstvom, prideti dve sredstvi v poštev. To je kar najbolj razširjena uporaba surogatov usnja, posebno čevljev s cepljenimi in lesenimi podplati ter smoterna, strekov-

njska obnova nošenih čevljev. Glede prvega je povdarjati, da se izdelujejo iz odpadkov pri vojaškem izdelovanju usnja, posebno iz takojimnenovanega cepljenega usnja (Spaltleder), potom lepljenega popolnoma prabni podplati, ki se dajo tudi za čevlje za štrpaze z dobrim uspehom uporabljati. — Poleg tega se je pa v zadnjem času jako razvilo izdelovanje lesenih podplatov, ki se vedno izpopolnjuje in je že doseglo jako zadovoljive uspehe. Poleg primitivnega trdega lesenega podplata, ki se priprasto pritrdi na gorenji del čevlja, izdelujejo se upogibljivi leseni podplati, ki so opremljeni z usnjatimi odpadki in ne napravljajo nobenega ropeta, se jako udobno nosijo in nudijo dobro nadomestilo za trdne usnjate podplate. Poleg tega sredstva pa pride v poštev racionalna izraba starih čevljev, katerih je brezdvomno še velika množina na razpolago. V ta namen se ustanove delavnice za popraviljanje čevljev, ki bodo pod strokovnim vodstvom in katerih naloga bude, temeljito izrabljati material, kar ga je a čevljev še na razpolago.

Ukaz c. kr. deželne vlade za Kranjsko o ureditvi oddaje močnatih jedij v gostilnah, skupnih kuhinjah itd. Na podstavi §§ 16. in 19. cesarskega ukaza z dne 11. junija 1916, drž. zak. št. 176, se ukazuje: § 1. V občinah in krajih, naštetih v § 1. tukajšnjega ukaza z dne 12. aprila 1915, dež. zak. št. 8, se sme močnate jedi oddajati v gostilniških in krčmarskih obratih, v vojnih in skupnih kuhinjah, menazah itd. samo še tedaj, če se odda primeren del izkaznice za moko ali kruh. — § 2. Kot močnate jedi se smatrajo vsako pretežno iz pšenične, oziroma ržene moke ali vsakovrstnih nadomestnih mok napravljeno jed, ki se oddaja kot samostojna jed ali pa kot priklada, izvzemši v juho vkuhanje moke v dosedaj običajni izmeri. — § 3. Za vsako porcijo take močnate jedi (priklade) je vzeti polovico odrezka izkaznice za moko; pri osebah, ki imajo le na kruh glasečo se izkaznico, vzeti je mesto polovičnega odrezka izkaznice za moko polovico odrezka krušne izkaznice. Gostilničarji in krčmarji, dalje podjetniki in obratni voditelji skupnih kuhinj, menazh itd. so zavezani, vzeti pri oddaji vsake porcije močnate jedi (priklade) na njo odpadajočo polovico izkaznega odrezka. — § 4. Deželna vlada si pridržuje pravico, skupnim in vojnim kuhinjam izjemoma dovoliti, da spravijo podrobne določbe, kako se imajo oddati izkaznice, v sklad z obstoječimi razmerami. — § 5. Izmero, koliko je dodeliti moke posameznim gostilničarskim in krčmarskim obratom, skupnim in vojnim kuhinjam, menazham itd., določiti je na podlagi izkaznic, ki so bile nabrane v prejšnji dodelitvi dobi, pri čemer je tudi primerno uvaževati obratovo potrebnost; ni pa izpremeniti načina, po katerem se je dosedaj dodeljevala moka. — § 6. Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve. — Za c. kr. deželnega predsednika: Laschan s. r.

— Žgane pijače z Ogrske in iz Bosne. Kder dobiva žgane pijače z Ogrske ali iz Bosne in Hercegovine, mora vsako pošiljatev nad tri litre alkohola naznaniti špirotni centrali na Dunaju.

Kruh na Bavarskem. Kakor je razvideti iz nemških listov, so v Monakovem šele sedaj uvedli enotni vojni kruh in prepovedali peči žemlje. Po drugih krajih Bavarske pa še vedno jedo lep bel kruh.

Deželni sladkorni urad na Pruskem. V Berlinu so nekateri ustanovili s 15. februarjem deželni kulturni urad za sladkor, ki ima izvesti in enotno voditi preskrbo s sladkorjem v celem pruskem ozemlju.

Braziljska kava. Iz Rio de Janeiro poročajo »Times«, da je parnik »Barana«, ki ima na krovu 95.000 vreč kave, odločil svoj odhod, dokler se ne dožene, je li luka Cetta, ki jo je Nemčija določila za uvoz v Švico, izven zaprtega območja.

Svinjsko maslo namesto petroleja, ki ga ni dobiti, žgo kmetje v subotiskem komitatu na Ogrskem. V časo naližejo do polovice vode, nato pa tekoče masti; potem vtaknejo v sredo nekaj stenj in luč je gotova. Proti temu bo pa nastopil prehranjevalni urad.

Novi novci s podobo cesarja Karla pridejo, kakor se poroča, kmalu v promet. Izdani bodo tudi novi srebrni novci po 50 vin.

Cene za les. Dunajska zveza velikih avstrijskih lesnih trgovin je dne 31. januarja t. l. sklenila sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklca: Hlodi (jelov, smrekov in borov les) 50—55 K, hlodi (bukov in hrastov les) 95—110 K, hrastove, bukove, sploh debele deske iz trdega lesa (takozvano platnice, potnice) 240 K. Otesani ali oglati žagan les (smreka, jelka, bor) 60—90 K, bukov in hrastov les 230—245 kron. Za štajersko so določene sledeče cene: Mehki hlodi neotesani 44—55 K, oglati ali otesani mehki hlodi 75—100 kron, trde deske 130—140 K. Popraševanje po mehkem lesu je vedno večje, a blaga pa veliko premalo.

Primorske novice.

Državna podpora za živinorejo na Goriškem. Poljedelsko ministrstvo je naznanilo goriškemu deželnemu odboru, da odpade za upravno leto 1916/17. na deželo Goriško-Gradiščansko državne podpore za živinorejo temeljem zakona z dne 30. decembra 1909. Leta 40.932 K 74 vin., ki se razdele tako: Za povzdigo živinoreje vobče 27.821 K, za izboljšanje pašnikov in planin 5000 K, za sirarsko industrijo in mlekarne 3000 K, za zavarovanje živine 5111 K 64 vin. Deželni odbor je naznanilo vzel na znanje, obenem pa se obrnil na primorskega namestnika s prošnjo, da poskrbi za to, da se državni prispevek za živinorejo za leto 1916/17. in ostanek iz leta 1914/15. shrani za deželo Goriško-Gradiščansko dotlej, ko nastanejo zopet redne razmere in se bo ljudstvo zopet moglo posvetiti gospodarstvu.

— Katol. slov. izobraževalna društva in begunci. Katol. slov. izobraž. društvo v Brezovici je priredilo dobrodelno predstavo »Čevljare«. Čisti prispevek 50 K je bil izročen Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani. Enako je darovalo Katol. slov. izobraževalno društvo v št. Jakobu ob S. 70 K, da olajša deloma tugo beguncem. — Obema slavnima društvoma bodi izrečena tem potom naša najtoplejša hvala. Da bi dobili obilo posnemovalcev! — Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Vrtec »Slovenske Straže« pri Sv. Križu pri Trstu. Dne 18. februarja (rustno nedeljo) priredi vrtec »Slov. Straže« pri Sv. Križu pri Trstu veselico v korist vojniških sirot. V programu je med drugimi točkami otroška dvodejanska igra »Snežuljčica«. Svirala bo vojaška godba c. in kr. 91. pešpolka. Z ozirom na plemeniti namen prireditve pričakujemo obilnih darov tudi od p. n. gospodov, ki ne morejo osebno na prireditve. Vsak dar hvaležno sprejememo in obelodanim v listih.

Darovi za goriške begunce. Gospodje uslužbenci pri državni železnici v štanjelu na Krasu so zbrali znatno vsoto 72 K in jo poslali Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani. Velikodušnim darovalcem in nabiratelju g. Alojziju Obiaku naša najiskrenejša hvala!

Osebnost vest. Naslov in značaj ministrskega svetnika s činom 3. razreda drž. uradnikov je podeljen Rinaldu Culič, sekčnemu svetniku v tiskovnem uradu ministrskega predsedstva.

Za dijače begunce na trgovskih šolah in akademijah. »Leco« poroča, da je notranje ministrstvo pooblastilo in nročilo centrali za begunsko skrbstvo na Dunaju (Zentralstelle der Fürsorge für Kriegsflüchtlinge, Wien, II., Cirkusgasse 5), naj iz državnih sredstev plača za dijače-begunce, ki kot taki uživajo državno podporo in obiskujejo kako dvorazredno trgovsko šolo ali akademijo, ki je javna ali ima pravico javnosti, — šolnino in pristojbine za izpite. Razen tega bo centrala preskrbela tem dijakom tudi knjige in šolske potrebnosti.

Vinogradniki iz Vogerskega, kateri želijo iti obrezovati trte domov, — tudi mladeniči od 14. do 16. leta naprej, naj prijavijo podpisaneu takoj njih sedanji naslov (ime, priimek, rojstno leto, kraj bivališča, hišno številko, županstvo in okrajno glavarstvo), da se za nje izposlujejo potrebne potne legitimacije. — Županstvo iz Vogerskega, sedaj v Zdenski vasi, pošta Videm-Dobrepolje, Dolenjsko.

Iz »blažene« dežele. A. Krohne v Podbrdu ob Bači je prejel od svoje družine, ki je internirana v Crescentinu, Novara, v Italiji, dve dopisnici, iz katerih posnemamo: Kakor so čakali stari očaki na odročenje, tako čakamo mi na tisto milo uro, ki nas reši iz sovražnik rok. Kako gorje nam, ki smo naseljeni med sovražnim ljudstvom, katero nas črti in sovraži do konca! Naznanjam Ti, da od doma nismo vzeli več obleke in tudi niso nič pustili vzeti. Prišli smo kakor cigani. Imeli so nas šest tednov pod šotori v »gajzli« blizu Čedad, pod seboj pest slame, toliko da ni bila gola zemlja; dali so nam enkrat na dan jesti in kruh. To je bil naš začetek od doma. Potem so nas spravili po hišah k družinam; dajejo nam po 90 vin. na dan, in s tem si moramo kupovati tudi drva, ki so po 5 do 6 vinarjev kilogram. Obleke nam ne dajo nič in ker tudi s seboj nismo nič prinesli, si lahko misli, kako je z našo zunanjsčino. Bog nas skoraj reši!

Sedem sinov ima v vojski Ivan Simičič, doma iz Kojskega, posestnik na Jerašcu v občini Renče. En sin je padel junške smrti na bojišču, drugi je bil v srbskem ujetništvu, pa se mu je posrečilo pobegeti in priti nazaj k avstrijskim četam, ostalih pet sinov brani domovino na raznih bojiščih.

Velik morski pes. Ribiči iz Zlarina v Dalmaciji so ujeli morskega psa, dolgega 4 metre in težkega nad 1000 kg.

Nesreča na morju. Ladja »Fiume« je zavezila blizu Zadra v neki parnik in ga preklala. 27 oseb so rešili, več jih je pa utonilo.

V ruskem ujetništvu je umrl brat uradnika kranjskega dež. stavbnega urada g. Rusjana. Pokojnik je bil posestnik v Renčah. Rodbini naše najiskrenejše sožalje.

Nesreča s šrapnelom. 13letni Anton Locatelli v Ospu pri Trstu je našel te dni na cesti šrapnel. Nesel ga je domov in ga tu začel tolči s kosom železa. Šrapnel je eksplodiral, odnesel dečku desno roko in ga težko ranil na trebuhu, pa tudi 6letna sestra Veronika je dobila poškodbe po celem životu. Dečka so odpeljali v bolnišnico v Trst, a je medpotoma umrl.

Tudi begunci. 65letni uradnik v Stabilimento tecnico v Trstu Gustav Urban in njegovi dve sestri: 58letna Genovefa vdova Hellrigl in 56letna Ana Petranovich so se te dni zaklenili v Urbanovo stanovanje, odprli plin in čakali smrti. Sosedji so začutili oster plinov duh, ki je prihajal iz Urbanovega stanovanja, in začeli trkati in zviniti, a zaman. Nato so poklicali policijo, ki je udrila v stanovanje in našla vse tri osebe v globoki nezavesti. Nesrečnike so odpeljali v bolnišnico. — Neka Georgina Crassovich v Trstu je s samomorilnim namenom pila strup; prepeljali so jo v bolnišnico.

Vojaške vesti.

+ Odlikovanja. Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil višji štabni zdravnik dr. Franc Žhuber pl. Okrog, pri garn. bol. št. 5. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil nadporočnik 70. pp. Karel Božič. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje je dobil poročnik 3. sap. baona Emil Kolb. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: nadporočnik 87. pp. Vladimir Kreč, nadporočnik računovodja 47. pp. Angel Hrihar in nadporočnik 7. pp. Emil Lesjak. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil četovodja 26. sap. oddelka Jerič Franc. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: desetnik Šiberl Fran, Svoboda Emil, Lukič Ivan, Vodišek Franc in Babin Peter, vsi pri 3. tren. div.; častniški sluga 87. pp., Bedrač Ivan.

+ Imenovanja. Za nadporočnika v rez. je imenovan poročnik v rez. 78. pp. Štritof Nikolaj. — Za poročnike v rez. so imenovani praporščaki: Holl Kornej, 17. pp.; Peče Ivan, 16. pp.; Murko Josip, 47. pp.; Kranjc Franc 95. pp.; Sterle Franc in Lazar Josip, oba pri 97. pp.; Lušin Adolf, 7. lov. baon; Lončar Rudolf in Trobej Alojzij, oba pri 15. pion. baonu; Kos Josip, 7. drag. p.; Pessiak Viktor, 7. trd. top. p.

— Oproščeni črnovojniki. Dogaja se, da se oproščeni črnovojniki napram uradnim organom ne morejo izkazati, da so oproščeni črnovojske službe. Ker so taki slučaji mučni za oproščenega črnovojnika, se vsem oproščenim črnovojnikom naroča, da izkazuje o oprostitvi nosijo s seboj. Kdor jih nima, naj si jih izposluje pri svojem oprostitelju ali delodajalcu.

Ženitne olajšave. Vojaškim ali vpoklicanim osebam se odslej izpregleda drugi in tretji oklic za poroko, osebama pa, ki morajo nahitro v vojaško službo, pa se oklici sploh izpregledajo, a ženin in nevesta morata priseči pred duhovnikom, da njima ni znan noben postavno določen zakonski zadržek. Sicer se pa mora o vsakem izpregledu napraviti zapisnik in ga priložiti ženitvenim listinam.

— C. in kr. pisarna za pojasn'la v vojaških stvareh posluje na Dunaju (k. u. k. Militärakunststelle, Wien, I., Eiberstrasse 11), in sicer popolnoma brezplačno, a brez vsake obveznosti od strani vojnega ministrstva. V pisarni poslujejo vpo-kojeni častniki ter dajejo vsakomur pojasn'la v vojaških stvareh n. pr. o vojni in službeni dolžnosti, o ženitnih in kavcijskih stvareh, o preskrbnini in civilnem nameščenju itd., častnikom in vojaškim uradnikom celokupne vojne moči, kakor tudi njih vdomov in siraotam pa tudi v osebnih in gospodarskih stvareh: glede plemstva, v pravnih, davčnih in pristojbinskih stvareh itg. Na to ustanovo opozarjamo tudi naše ljudi.

Dnevne novice.

+ Monarhija malih narodov. »Agrarmer Tagblatt« se v uvodniku peča z vprašanjem »majhnih« in »velikih« narodov v Avstro-Ogrski in poudarja, da je številna premoč posameznih narodov v monarhiji nasproti drugim tako malenkostna, da se s tega stališča noben narod v Avstro-Ogrski ne more šteti med »velike narode«, ako tega ne privošči tudi drugim narodom v monarhiji. Tako-le piše: »Habsburška monarhija sestoji ravno iz majhnih narodov: v tem je ravno opravičba za njen obstoj in to bi moglo postati njena sreča. Če bi nemški Avstrijci temu utemeljevanju ugovarjali, češ da so kljub majhnemu številu velik narod in se pri tem sklicevali na Nemčijo. notem mo-

rejo to n. pr. tudi Italijani — — — kakor je baje svoj čas neki Črnogorec, katerega so vprašali, koliko je vseh Črnogorcev, odgovoril: »Nas in Rusov je nad sto in petdeset milijonov.« Ako gre za narode monarhije, potem nima nobeden izmed njih kazati čez meje: ne Nemci ne Slovani. In ako naj izide habsburška država iz te vojne prerajenja, da bo kos velikim nalogam težke bodočnosti, potem ne sme biti v tej državi ne »velikih« ne »majhnih« narodov, kakor bi hoteli gotovi avstrijski in ogrski listi. Ako bi pa končno na nemškoavstrijski ali ogrski strani hoteli reči, da »velikost« narodov ni odvisna samo od števila, marveč tudi od kulturne stopnje narodov, utegnejo do gotove meje imeti prav. Ali se pa more resno govoriti o kakem razločku v kulturni stopnji n. pr. med Nemci in Čehi, Mažari in Hrvati itd., o tem nam pač ni treba razpravljati.

— »Jaz sem polkovnik 17. pešpolka!« Te dni je igral mladi ogrski goslar Duci Kerékjártó svojo uspravanko, ki jo je posvetil prestolonasledniku Otonu, pred cesarico Cito v Schönbrunnu. Z njim je bila povabljen k cesarici tudi njegova mati. Razen omenjene lastne skladbe je igral umetnik tudi več krajših del Dvoraka, Sarasate, Schuberta, Schumana, Griega in Paganinija. Njeno Veličanstvo je izrazilo mlademu umetniku s toplimi besedami svoje priznanje ter se pogovarjala z njim in materjo o njihovih družinskih razmerah. Nenadoma stopi mali cesarjevič Oto pred umetnika in mu ponosno pravi: »Jaz sem polkovnik! Jaz sem polkovnik 17. pešpolka!« Vsi so se smehljali, le mali princ je ostal resen. Ko je Kerékjártó odigral uspravanko, se mu je na cesaričin opomin v zahvalo priklonil tudi cesarjevič in sprejel iz njegovih rok posvečeno mu skladbo. Ko je prestolonaslednik opazil na naslovni strani svojo lastno sliko z ogrsko krono, je živahno vzkliknil: »Saj je to papanova krona!«

— Ob smrti notarja Rudescha. Iz Radovljice se nam piše: Dne 9. febr. je umrl po daljšem polehanju vsled otrpnenja srca tukajšnji, od vseh spoštovanj notar g. Alfred Rudesch. I. lemenit in značajan mož je bil blagopokojni; v svojem obževanju z vsakim silno ljubezniv, v svojih notarskih poslih naskroti klientom izredno popustljiv; v zadnjem času ga je hudo potrla smrt starejšega sina poročnika g. Hermana, ki je vsled na italijanskem bojišču nalezlega tifusa umrl v ljubljanski bolnici. Truplo ranjkega se je prepeljalo včeraj v Ljubljano na pokopališče k Sv. Križu kjer ima družina svoje grobišče. Nepozabnemu ranjkemu blag spomin, plemeniti hudo prizadeti rodbini pa naše odkrito sožalje. — Namesto venca je podaril c. kr. stotnik blg. g. Luckmann 50 K za spomenik radovljiških padlih junakov.

Ostra zima. Na Gorenjskem imajo prav občuten mraz. Tako je n. pr. v Medvodah kazal toplomer v soboto polnih 27 stopinj Celz. pod ničlo.

Smrtina kosa. Umrl je oče armadnega poveljnika generalnega polkovnika Franc Rohra umirovljeni stotnik računovodja Jožef Rohr, star 86 let. — Umrl je v Celju dolgoletni načelnik obrtne zadruga in hišni posestnik Edvard Weiss. — V Gradcu je umrl ravnatelj privatne gimnazije Franc Scholz. — V Ormožu je umrl višji sodni oficijal v pok. Simon Gross, star 71 let. — Umrl je v Zadru tamonjši okrajni zdravnik dr. Jurij Petranovič, star 50 let.

— Iz seznama izgub št. 519. Vinko marquis Gozani de St. Georges, 80 pp., Volčji potok, ujet; poročnik Ferdinand Janša, 5. dom. pp., Radoljica, mrtev (11. jul. 1916); enol. prost. Josip Oman, 4. dom. pp., Belisk, mrtev (5. okt. 1916).

— Padel je na bojišču dne 7. grudnia 1916 Janez Žunič, star šele 24 let. Doma je bil iz Cvena pri Ljutomeru.

— V znamenju letošnje zime. Z Viča pišejo: Na Glincah je te dni pri neki stranki kokaš pri koritcu zobala. Okoli koritca je bilo mokro. Ko je živalica zobala, so ji nožice tako primrzile, da jih ni mogla ločiti od ledu. Celo noč je v tem stanu na led prilepljena čakal arešitve, tđaj jo na razne načine zdravijo, da bi ji olajšali ozeblino.

— Z južne železnice. Premješeni so: revidenta Franc Löffler iz Ptuja v Inomest in Franc Blažon iz Prevalj v Velikovec-Sinčoves; asistenti Leon Dekleva iz Litije v Št. Peter na Krasu, Michael Krulc iz S. Michele v Wildon, Michael Jarec iz Tezna v Laški trg, I. Weibl iz Laškega trga v S. Michele, Josip Florjančič iz Matreina v Laški trg.

— Poročil se je v Št. Vidu pri Grobelnem Janko Virant, c. kr. ognjčar na Dunaju, z gđcno, Malči Malgajevo, posestnico v Št. Jurju ob južni železnici.

— V pijanosti utonil. Pred par dnevi je našel potuljujoči orožnik v spremstvu dveh mož ne daleč od Inove hiše v Potoškivasi št. 16 v potoku Kotredeš vznak ležeče moško truplo. Bil je to 54letni premožekov Jakob Lazar. V Potoškivasi je v

tamošnji gostilni poklical liter vina, od katerega je par kozarcev popil, nakar je odšel. Kakih 100 korakov oddaljenost od te gostilne je padel na ob potoku ležečo cesto ter se odtod zvalil v potok, kjer je utonil. Truplo so pripeljali v mrtvašnico v Zagorje.

Nesreče na železnici. Na železniški progi med Rakomom in Postojno je vlak do smrti povozil črnovojskega delavca Jož. Steinbrecher, ki je odmetaval sneg. Na enak način je ponesrečil med odmetavanjem snega na isti progi v kilom. 491,01 črnovojski delavec Teodor Jakinec.

Ljubljanske novice.

Ij Krasno uspela »Dobrodelna predstava« v Rokodelskem domu se prihodnjo nedeljo ponovi. Več jutri.

Ij Odlikovanje. Cesar je odlikoval referenta deželnega šolskega sveta na Kranjskem dvornega svetnika Oskarja viteza Kalteneggerja pl. Riedhört z vitežkim križem Leopoldovega reda.

Ij Glasbena Matica. Danes nastopi prvič pred ljubljanskim občinstvom v koncertu Glasbene Matice mnogozaslužni izvrstni kapelnik gospod Ivan Muhvič kot dirigent domobranske glasbe iz Zagreba in kot solist umetnik pianist rojen Slovenec ljubljčan gospod Dragotin Simon. Srčno dobrodošli vsi umetniki iz Zagreba!

Ij Deželnosodni svetnik dr. Herman Neuberger je poklican na službovanje k generalni prokuraturi na Dunaju.

Ij Ljubljanski fantje letnika 1899. so bili včeraj na naboru. Popoldne se je zbral večji del potrjenih fantov — mnogi so imeli na prsih slovenske trobojnice — v spreved ter so korakali po mestu. Imeli so s seboj tamburaški zbor, ki je med pohodom sviral vesele koračnice in napeve. Fantom je žarelo z obraza mladostno veselje in mladostni pogum. Ustavili so se pred Prešernom, magistratom i. dr. in veselo svirali. Občinstvu je nastop najnovejšega ljubljanskega letnika izredno ugajal, kar je pričalo celo krdelo, ki jih je spremljalo. Vsak, ki jih je videl, jim je zaželel iz celega srca: Bog z Vami, fantje! Veliko vojne sreče!

Ij Prosimo vsaj nekoliko obzirnosti! Na Marijinem trgu včeraj pred Matičnim koncertom in po koncertu ni gorela niti ena svetilka. Množice so morale po strmih stopnicah v temi h koncertu in od koncerta. Javno varstveno oblast prosimo, naj kaj ukrene, da se bo premog, ki je naložen v mestni elektrarni, porabil vsaj za malenkostno razsvetljavo. Posebno ondi, kjer se zbere več sto ljudi, bi se ne smelo puščati ljudi v največji temi! Ako bi elektrarna ne imela premoga, bi molčali; ker pa vemo, da ga ima, prosimo, da se nam da na ulicah in trgih vsaj nekoliko razsvetljave!

Ij Mestni najemni urad se je ustanovil. Predsedstvo si je pridržal župan sam. Mestni najemni urad se nahaja v Sodni ulici št. 2, v pritličju na levo. Uradni čas: vsak dan od 10. do 12. ure. Pritožbe se lahko vlagajo pisмено, bodisi na magistrat, bodisi pri uradu. Ustne pritožbe pa se sprejemajo le pri uradu samem. Razprave se bodo vršile v magistratni posvetovalnici in sicer popoldne od 3. ure naprej.

Ij Bivšega sohlapca pokradel. Lorenc Dolenc, 18 let star, rojen v Črnomvrhu pri Virhniku, je svoječasno služil pri tukajšnjem trgovcu Šarabonu za hlapca. Istočasno je tu bil v isti lastnosti zaposlen Fr. Bevc, ki je bil od tukajšnje policije aretovan zaradi suma tatvine na škodo tvrdke Šarabon. Vršila se je pri njem hišna preiskava, nakar se je soba, v kateri so bile Beveve stvari shranjene, zaklenila. Drugi dan potem je pa Dolenc vlomil v Bevevo sobo ter iz njegovega kovčka ukradel 3200 K in vinkulirano hranilno knjižico ljubljanske mestne hranilnice z vlogo 298 kron 48 vin. V posesti toliko denarja je obdolženec zapustil službo in se podal v Kranj. Hranilno knjižico je proč vrgel, z drugim denarjem je pa zelo potratno živel in ga razmeroma v kratkem času zapravil, kajti igral je za visoke zneske igre »eden-indvajset« v Kranju in v Bistrici ter v enem samem slučaju zaigral čez 500 K. Pri njem se je našlo le nekaj čez 1 K, ko je bil aretovan. Vzajemno sodišče je Dolenca tatvine krivim spoznalo in ga obsodilo na eno leto težke ječe, vrh temu pa še na 20 K denarne globe oziroma na 48 ur zapora.

Zaplemba živil. Mestni tržni organi so včeraj neki tržaški branjevki na glavnem kolodvoru zaplenili 120 kg fižola, 19 kg maka, 18 kg svinjske masti, kakor tudi nekaj špeha in svinjskih jeter.

Za kavararje. C. kr. deželna vlada je dovolila z razpisom z dne 10. t. m., št. 5150, da smejo kavararji do preklica točiti črno in belo kavo vsak dan tudi od 1. do 3. ure popoldne. Pripominja se pa, da jim zaradi tega ne bode nakazane nič več kave, kakor dosedaj. Na navadne gostilniške obrate se to ne nanaša.

Ij Stavbni razpis. C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje napravo železobetonskih stropov in postranskih del. Za sestavo ponudb potrebni pripomočki se dobe v pisarni gradbenega vodstva v Ljubljani. Ponudbe je najkasneje do 14. marca t. l., 12. ure opoldne vložiti pri gradbenem vodstvu tobačne tovarne v Ljubljani. Prepis stavbnega razpisa je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Ij Izgubila se je včeraj zvečer med sedmo in osmo uro od hotela »Slon« do Gradišča lepa nova konjska odeja. Pošten najditelj se naproša, naj jo odda proti primerni nagradi g. Jož. Simoniču v Kladezni ulici 24.

Japonska se bliža Avstraliji.

Frankobrod, 14. feb. »Frankf. Ztg.« javlja iz Stockholma: Petrograjska brzojavna agentura poroča: Tokijsko časopisje beleži, da se je mnenje v Avstraliji izpremenilo. Avstralska vlada je priznala za sluge japonske mornarice za obrambo avstralske obali. Avstralsko časopisje dela zato na japonsko avstralsko trgovinsko pogodbo.

Po svetu.

Balkanska akademija v Segedinu. Madžarski listi mnogo razpravljajo o akademiji, ki se naj ustanovi v Segedinu za mladino iz balkanskih dežel. Madžari si žele na ta način pridobiti prijateljev med balkanskimi narodi, ki bi pozneje kot pionirji maržarske kulture vzdrževali zvezo z Ogrsko. Mesto Segedin je dalo v ta namen že 1 milijon kron.

Nadvojvoda kiša sneg. Sin avstrijskega nadvojvoda Leopolda Salvatorja, nadvojvoda Anton, ki redno obiskuje državno gimnazijo v ulici Sophienbrückengasse na Dunaju, je v sredo dne 7. februarja z drugimi tovariši vred kidal na dunajski ulici sneg.

— Ustavljen dnevnik. Ogrska vlada je prepovedala nadaljno izdajanje dnevnika »A Nap«, ker je priobčeval vesti, ki so bile škodljive koristim vojske.

Vihar odnesel mesto. Na južnozahodni angleški obali so zadnje dni divjali težki viharji. »Times« poroča, da je vihar dobesedno odnesel mesto Hall-sanas; le dve hiši od celega mesta še stojiti.

Za varnost carja Rusije. »Rusko Slovo« poroča, da je monarhistična zveza priredila v Moskvi več posvetovanj, na katerih so sklenili osnovati družbo, ki bo prostovoljno prevzela skrb za varnost carja in domovine po celi Rusiji.

10.850 učiteljev je padlo doslej v nemški armadi. Vrzeli so izpolnili z učiteljicami.

Radi pomanjkanja kuriva zapri — ječo. Res posebno posledico je imelo pomanjkanje premoga v Köpenicku. Tam so vsled težkoč pri nabavi kuriva zaprli sodne ječe. Kaznjencev — 13 po številu — pa niso poslali domov, marveč v berlinske kaznilnice.

Pri bolečinah v obrazu vsled prehlajenja, ranitev itd. naj se jemlje Fellerjev bol lajšajoči rastlinski esenčni fluid z zn. »Elsa-fluid«. Predvojnec cene: 12 steklenic pošlje franko za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Eisatrg št. 134 (Hrvaško). V mnogo nad 100.000 zahvalnicah se priporoča, enako tudi Fellerjeve odvajalne »Elsakroglice«.

(ov)

Podplati se ohranijo.

če se na nove ali na malo ponosene čevlje pritrldijo nabitki iz usnja. Dobe se pri Peter Kozina & Ko, Ljubljana.

Proti katarom nedosegljiv.	LIBERSKI Emil in Konstantinov vrečice. Redno ga je rabilo pokoj. Njeg. Veličanstvo cesar in kralj Franc Jožef I. Dobiva se povsod ali po ravnateljstvu vrečice v Liberecu.
-----------------------------------	---

Metoula Sprachtührer za hrvaščino. Priznana je metoda pouka tujih jezikov po metodi Toussant-Langenscheit, ki nam ne podaje le suhoparne slovnic, ampak nas uči tujih jezikov z uporabo lepih pripovednih spisov. Označena knjižica je mali Toussant Langenscheit za hrvaščino na podlagi nemškega jezika in nam podaja po snovi pregledno urejene izraze in cele stavke za uporabo na potovanju in doma. Po tej metodi se prav lahko sami pričujemo tujih jezikov. Poleg hrvaščine so izšle dosedaj te knjižice tudi za najrazličnejše druge jezike, n. pr. poljsko, češko, ogrsko, špansko, italijansko, francosko, angleško, bolgarsko, malo rusko itd. Knjižice so elegantno vezane in imajo zelo priročno žepno obliko. Dobivajo se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in »stanejo« v poštnino vred 1 K 40 vin.

A. Conan Doyle: Zgodbe Napoleonskega huzarja. Prevel V. Mihajlovič. Te zgodbe so polne vojaškega humora in občudujemo zvestost in prebrisanost vojska, ki se je znal v vojski v vseh stiskah in zaprekah pomagati. Knjiga ima 510 strani ter stane 3 K 80 vin s poštnino vred. Dobiva se v Katol. Bukvarni v Ljubljani.

Zahvala.

Ob priliki prebitke izgube našega is-renoljubljenega očeta, deda in tasta, gospoda

Franceta Zore

učitelja v pokoju častnega občana v Šmartnem in Lokah, ter častnega člana gasilnega društva v Šmartnem

kateri je umrl 1. februarja 1917 v 82. letu starosti, nam je došlo toliko tolažilnih sožalij od raznih naših in pokojnikov prijateljev in znancev, da se ne moremo vsakemu posebej pisмено zahvaliti. Zato izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem dopisovalcem in obilnim spremljevalcem našega nepozabljenega očeta k zadnjemu počitku. Se posebno pa se zahvaljujemo prečasnemu gospodu župniku Ivanu Opeka za večkratni obisk in tolažbo med boleznijo ter ob smrtnem boju premilega nam očeta in sploh vsem, ki so kakorkoli izkazali utehopolno sočutje.

Šmartno pri Kamniku, 10. II. 17.

Zalujoči rodbini
Zore - Malenšek.

357

Učenka

s primerno izobrazbo se takoj sprejme.

Fr. Iglič,

trgovina s papirjem in galanterijo.
Ljubljana, Mestni trg 11.

Iščem mesto

hišnega oskrbnika

(hišnega administratorja)

v mestu ali predmestju kot postranski zaslužek. Cenjeni dopisi se prosijo na upravnštvo lista pod št. 353.

353

PRODAJALKA

z večletno prakso, zmožna slovenskega in nemškega jezika, se sprejme v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi. Vajene strojepisja imajo prednost. Ponudbe v nemškem jeziku na upravo „Slovenca“ pod šte. 320.

Slav. občinstvu in gosp. trgovcem priporočam

slamnate čevlje (šolne)

in slamnate podplate za čevlje

katero sem začel izdelovati na debelo, tako da vsakemu lahko postrežem. Ker je druga obutev tako draga, bode ta za osebe, ki imajo opravilo v sobah prav dobro došla. Naj vsak poskusi! FRANC CERAR, tovarna slamatnikov v Stob-u, pošta Domžale pri Ljubljani. 170

Kupim

manjše posestvo

obstoječe iz dobrih hiše, v kateri nji, travnikov in se nahaja trgovinski prostor in sicer v kakem prometnem kraju na Dolenjskem ali Stajerskem. Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod šifro »Trgovca 346.«

Prazne vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupi in plača po najvišjih cenah trgovska firma J. KUŠLAN, Kranj, Gorenjsko. — Istotam se kupujejo po najvišjih dnevnih cenah

suhe gobe.

2383

Skladišče

krepak, vojaščine prost, zanesljiv, zmožen ter strokovnjak kolonijalne trgovine, se za takojšnji nastop sprejme v večtrgovini Iv. A. H. rtmanna nast. A. Tomažič, Ljubljana. — Plača ugodna po dogovoru in zmožnosti; ponudbe takoj osebno ali pisмено. 345

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino
tvrda JELAČIN & Ko. Ljubljana
ljubljanska industrija probkovich zamaškov

Cela

oprava

za valični mlin

z dvema strojema se takoj ugodno odda. Ogleda se lahko vsak čas pri trgovcu Ma's Cukala, št. Jurij ob Taboru na Štajerskem.

500K

Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože, tekom 3 dni s korenico in brez bolečin ne odpravi

Kia-Balsam.

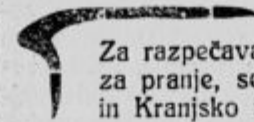
Cena ločku z jamstvom pismono K 1-50, 3 lončki K 4—, 6 lončk. v K 6-50. Stotine zahvalnic in priznanj Komeny, Kaschau (Aassa) L, poštni predal 12 42 Ogrsko. 2631

Kupim

repo za krmilo.

Ponudbe z navedbo cene za cele vagonne naj se pošljejo na tvrdo

G. Cuzzi, Pulj.

Za razpečavanje nekega sredstva za pranje, se iščejo za Ljubljano in Kranjsko izurjeni 344

zastopniki.

Ponudbe na upravo Slovenca pod Zastopniki 344.

Sladkorne izdelke

(Fondan, Gelée, Dragée, karamele, kandite, itd.)

piškote, medeno pecivo in čokolado

prodaja na debelo

K. Kaučič

Ljubljana, 327 Sodna ul. 1. (v bližini kavarne »Europa«.)

Odda se takoj v najem betonirana

ledenica

Naslov se polzve pri upravi lista pod št. 361.

Kupi se repa

vila ali hiša

z dobrimi dohodki in v lepi legi na Bledu. Prijazne ponudbe z navedbo najnižje cene in vseh podrobnosti pod šifro »Gotov na 362« na upravo lista.

V službo se sprejme kmečko dekle

staro od 17 let naprej.

Službo išče nekeje v Ljubljani kmečki fant, star 17 let.

Več pove društvo „Dobrodelnost“ v Ljubljani, Kolodvorska ulica šte. 35.

MILO

dobivate

v specialni trgovini za milo

Milan Hočevar

Ljubljana, sv. Petra cesta 30

Istotam tudi sveče, krema za čevlje, toaletna mila, pralni praški itd. na debelo in na drobno. 358

Zahtevajte slovenski cenik!

Dostavitev
! takoj!

Brez pomisleka so

Jos. Petelinca

šivalni stroji najlepše in čisto najprimernejše priložnostno darilo.

Ti stroji znamke „Gritzner“ in „Afrana“ so najnovejši, sedanjosti, šivajo, vežejo (stikaajo), krpaajo (mašajo) perilo in nogavice, ter imajo 10 letno garancijo, kroglični, brezsumen tek, ter biserni ubod. Vedno v zalogi priproste in luxus opreme, ter stroji najnovejših sistemov. Pouk v ravnanju s strojem kot tudi umetno vezenje, krpanje perila ter šivanje z aparati vsaki čas in povsod brezplačen.

Cim preje kupiš, cenejo kupiš — dobro le v Ljubljani, sv. Petra nas. p. 7, blizu frančiškanskega mostu, levo ob vodi, 3 hiša pri

Jos. Petelinca

Naslov za pismo: Jos. Petelinca Ljubljana, sv. Petra nas. p. 7.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, došle nam povodom smrti našega srčnojubiljenega, dobrega soprega, odnosno brata, svaka in strica, gospoda

FRANCA KALANA

kakor tudi za mnogobrojno, častno udeležbo na zadnji poti blagega pokojnika, izrekaši s tem svojo in vseh sorodnikov najiskrenejšo zahvalo. Osobito se zahvaljujemo č. gg. duh. svetniku A. Sinkovcu in dekanu M. Mraku, častili duhovščini in oo. kapucinom, mestnemu in staroškemu obč. zastopu, vsem gg. uradnikom in orožnikom, ter slavnemu mestnemu gasilnemu društvu.

Škofja Loka, dne 11. februarja 1917.

364

Marija Kalan.

Novo!

Poskusite!

Novo!

Baterije „Karl“

so varstveno zavarovane, zanesljivo močne 5 voltov ter naj se ne primerjajo z manjvrednimi.

K. A. KREGAR

Ljubljana, So. Petra cesta št. 21-23

I. edina največja razpošiljalnica baterij, žarnic in električnih žepnih svetilk na Kranjskem.

Trgovci velik popust!

Zahtevajte ilustrirani cenik!

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice sprejema zavarovanja na doživljenje in smrt, otroška dot. rentna in ljudska, neopodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod.

Absolutna varnost.

Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022.76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232.66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, oaj se v lastno koristi obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštine prosio. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Ma.ije Terezije cesta št. 12.

Islandski Caraghee-mah

služi za pripravo nadomestka jedilnemu olju; ta nadomestek ne vsebuje oljne masčobe, po okusu pa ga nadomešča in je zdravju popolnoma prikladen.

Zavitek mahu za pripravo 1 litra tega nadomestka . . . K 1—
ali v boljši kakovosti K 1-30
zavitek za 2 litra nadomestka boljše kakovosti . . . K 2-40

Dobi se pri M. Spzaku v Ljubljani, Kopitarjeva ulica, kakor tudi že pripravljen tekoč nadomestek olja za takojšnjo uporabo 1 liter K 2—. (Tekoč nadomestek se po pošti ne razpošilja.)

Poštna naročila in denarne pošiljke naj se pošiljajo na

Ioan Dežman v Ljubljani, Kopitarjeva ulica šte. 6.